Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1137 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1887 — (Ն. Տ.) ~~13~~ 31 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1887 — 13 ՍԕՖԷՐ 1305

20 ՓԱՐԱ (ՄԵՆՔ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂԳԵԼ.
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳԻՐ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

Գրասենեակ՝ Նորատունկեան-խան

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ՄԵՆՔ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԳՈՒՆԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐ

Կ. Պոլսոյ հասցէով Տնօրէնութեան գլխաւոր	դահեկան	արծաթ	160
» »	կէսամեայ	» »	80
» »	եռամսեայ	» »	40
Գաւառաց եւ տեղական թղթատարով տարեկան	»	»	240
Գաւառաց համար եւ տեղական թղթատարով վեցամսեայ	»	»	190
Օտար երկիրներ, տարեկան	ֆրանք		56
» » վեցամսեայ	»		28

Դուրս գրկուած լրագրաց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է.
Խմբագրութեան գրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր.

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deirmen Han Constantinople

Կ. ՊՈԼԻՍ, 19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, 1887

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԴԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

Հակառակ վերջին ամիսներու մոռոգութեանց, բոլորովին խաղաղ երեւոյթ մ'ունի արդի կացութիւնը. կը վախցուէր թէ Ֆերտինանտ Իշխանին Պուլկարիա մտնելն աւելի ևս չխառնաշփոթէր արդէն չփոթ վիճակ մը. Բայց Օսմ. կայս. Կառավարութիւնը չթողուց իւր իմաստուն շրջահայեցութիւն, եւ Ռուսիա ընտիր պատճառներ գտաւ զէնքի չդիմելու. Նոր Իշխանին ընտրութիւնն և հաստատումը Տէրութեանց կողմէ վաւերացուած չէ. բայց Տէրութիւնք լռին համաձայնութեամբ մը կը թողուն որ իրերն իրենց բնական ընթացքն առնուն ի Պուլկարիա. Պուլկարը կը ըսեն թէ որովհետեւ Տէրութեանց անհամաձայնութեան պատճառաւ չէին կրնար իրենց երկիրն անիշխանութեան մատնել, Իշխանի ընտրութիւն կատարեցին. Ֆերտինանտ Իշխանն ալ կ'ըսէ թէ որովհետեւ պուլկար ազգն օրինաւոր ընտրութեամբ մը կոչում կ'ընէր իրեն, ինք չէր կրնար ամբողջ ազգի մը ձայնին խուլ մնալ. Տէրութիւնք կը փորձեն դայս նոր դրութիւն, ոմանք կամաւ, այլք ակամայ. Ռուսիոյ փափաքն է իրաց վիճակին հին ի վեր տապալումն, այն յուսով թէ Ռուսաստանք յիշխանութիւն անցնին. Բայց Պուլկարիոյ մէջ նոր խռովութիւններ տեսնելու համար միւս Տէրութիւնք Ռուսիոյ պէս շահ մը չունին. Աւստրիա, Իտալիա և Անգլիա ներկայ վիճակին հանդարտօրէն շարունակման կուտակեռեն, և իբր թէ օրինաւորութեան վերահաստատման պատրուակաւ չեն ուզեր նոր բռնութեանց, նոր ապօրինութեանց թատր ընել զՊուլկարիա. Գերմանիա, որ պուլկարական խնդրոյն ծագումէն ի վեր ռուսասէր ընթացք մ'ունէր, Զարին Վիլհելմ կայսեր հետ տեսակցել չուզելէն ի վեր քիչ շատ պաղած կը թուի ռուսական բարեկամութենէն, և աւելի Աւստրիոյ և Իտալիոյ յարելով, կը համակրի պուլկարական խնդրոյն մէջ նոցա բռնած ուղղութեան, որ առաւելապէս հակառուս է. Ֆրանսա միայնիկ կը մնայ իւր ռուսասիրութեան մէջ, և կը մխիթարուի, խորհելով թէ Պուլկարաց պէս փոքրիկ և անշնան ազգի մը իրաւունքներն անտես ընելով, այսինքն՝ յոյժ ածան փոխարինութեամբ մը, կ'արժանանայ պաշտօնապէս ճանչուելու բարեկամ Ռուսիոյ, ա՛յն Տէրութեան որոյ եւեթ աջակցութեան վրայ դրած են Ֆրանսացիք իրենց յոյսերը՝ օր մը վրէժ լուծելու համար Գերմանիայէն.

Բ. Դրան քաղաքագիտութիւնն՝ իւր ճարտարութեամբ՝ Տէրութիւնն ազատեց շատ մը դժուարին կացութիւններէ. Ռուսիա, առաջ նեռուելէ զգուշանալով, պուլկարական խնդրոյն ըստ մարտապէս պուլկարանալու համար, Պ. Սդամպուլով երկրին ճակատագիրը կը վարէ ամենայն ճարտարութեամբ. Վերջին անգամ Բեռլերպուրգի դահլիճն ստիպմամբ կը խնդրէր որ կայս. Կառավարութիւնը Պուլկարիայէն վռնտէ զՖերտինանտ Իշխան, և անվաւեր հռչակէ նորընտիր Սոպրանյէն. Ռուսիոյ այս այլևայլ ստիպմանց կայս. Կառավարութիւնն իւր հանրածանօթ շրջահայեցութեամբ պատասխանեց, և Մեծ Տէրութեանց միջև համաձայնութիւն մը գոյացնելու համար ինչ ինչ փորձեր ընելով հանդերձ, երբ տեսաւ թէ անպիսի համաձայնութեան մը ժամը չէ հնչած դեռ, յանձն չառաւ կերպիւ իւիք Ռուսիոյ գործիքը լինել Պուլկարաց դէմ, որք տակաւին կը ճանչեն Վեհ. Սուլթանին գերիշխանութիւնն, և հաւատարիմ հպատակութեան արտայայտութիւններ կ'ընեն միշտ. Ն. Կ. Վեհափառութեան և իւր Նախարարութեան համբերատար և խոհեմ քաղաքականութիւնը շատ փորձանքներէ պահեց երկիրն.

Արդար է այս տեսութեամբ ճանչել և Արտաքին գործոց Նախարարութեան Թորհրդական Տատեան Վսեմ. Յարութիւն էֆէնտիի հաւատարիմ ծառայութիւնքն, որ իւր Վեհափառ Տիրոջ և Նորա հայրենասէր Նախարարաց քաղաքական հայեացքներուն ճարտար թարգմանը լինելու բախտն ունեցաւ իւր դիւանագիտական նուրբ գրչով, որոյ արտադրութիւնը Եւրոպիոյ առջև վարպետի գործեր նկատուած են միշտ. Զայս գոհացուցիչ իրողութիւն մասնաւոր ուրախութեամբ կրնանք յիշել երբ նոյն ինքն Վեհ. Սուլթանը կը բարեհաճի՝ Իֆթիխարի պատուանշանին վերաշնորհմամբ՝ գնահատել իւր այս ուշիմ և բանիբուն ծառային և Տատեանց գերդաստանի այս նշանաւոր շառաւիղին անձնուէր ծառայութիւնն առ այն Օսմանեան Դահն, որուն նկատմամբ հաւատարմութիւն և անձնուիրութիւն նշանաբանն եղած են միշտ Տատեանց.

* * +

Իսկ Պուլկարք իրենց գործին կը նային. Ֆերտինանտ Իշխան տակաւին իւր նախորդին չափ սիրելի չէ պուլկար ազգին. Բայց Պաղեմպերկեան Իշխանն եւս իւր կառավարութեան առաջին տարւոց մէջ չէր կրցած պուլկար ազգին սիրտը շահիլ. Այս դերման Իշխանք պաղ բան մ'ունին որ իրենց թոյլ չի տար մէկէն տիրել ժողովրդոց սիրտերուն. Բայց խելացի մարդիկ են, և ի վերջոյ իրենց գործերով կ'արժանանան ժողովրդոց սիրոյն. Այսպէս եղաւ Հոհէնձոլլերնեան կարող Իշխանն ի Ռումանիա. այսպէս եղաւ Բաթուրկի Իշխանին ազգական Բաթուրկեան Ալպերդ Իշխանը՝ Վիքտորիա Թագուհւոյն հանդուցեալ ամուսինն՝ Անգլիա, և այսպէս կրնայ լինել Ֆերտինանտ Իշխան ի Պուլկարիա.

Բայց Իշխանէն աւելի գործ կը տեսնէ Նախարարութիւնը. Մինչ Իշխանը կը ջանայ պուլկարերէն սովրիլ՝ Պուլկարաց ոգւոյն թափանցելու եւ ճշգիրէն ի վեր աշխատեցաւ առաջ մղել զԹուրքիա. Վերջին անգամ Բեռլերպուրգի դահլիճն ստիպմամբ կը խնդրէր որ կայս. Կառավարութիւնը Պուլկարիայէն վռնտէ զՖերտինանտ Իշխան, և անվաւեր հռչակէ նորընտիր Սոպրանյէն. Ռուսիոյ այս այլևայլ ստիպմանց կայս. Կառավարութիւնն իւր հանրածանօթ շրջահայեցութեամբ պատասխանեց, և Մեծ Տէրութեանց միջև համաձայնութիւն մը գոյացնելու համար ինչ ինչ փորձեր ընելով հանդերձ, երբ տեսաւ թէ անպիսի համաձայնութեան մը ժամը չէ հնչած դեռ, յանձն չառաւ կերպիւ իւիք Ռուսիոյ գործիքը լինել Պուլկարաց դէմ, որք տակաւին կը ճանչեն Վեհ. Սուլթանին գերիշխանութիւնն, և հաւատարիմ հպատակութեան արտայայտութիւններ կ'ընեն միշտ. Ն. Կ. Վեհափառութեան և իւր Նախարարութեան համբերատար և խոհեմ քաղաքականութիւնը շատ փորձանքներէ պահեց երկիրն.

Արդար է այս տեսութեամբ ճանչել և Արտաքին գործոց Նախարարութեան Թորհրդական Տատեան Վսեմ. Յարութիւն էֆէնտիի հաւատարիմ ծառայութիւնքն, որ իւր Վեհափառ Տիրոջ և Նորա հայրենասէր Նախարարաց քաղաքական հայեացքներուն ճարտար թարգմանը լինելու բախտն ունեցաւ իւր դիւանագիտական նուրբ գրչով, որոյ արտադրութիւնը Եւրոպիոյ առջև վարպետի գործեր նկատուած են միշտ. Զայս գոհացուցիչ իրողութիւն մասնաւոր ուրախութեամբ կրնանք յիշել երբ նոյն ինքն Վեհ. Սուլթանը կը բարեհաճի՝ Իֆթիխարի պատուանշանին վերաշնորհմամբ՝ գնահատել իւր այս ուշիմ և բանիբուն ծառային և Տատեանց գերդաստանի այս նշանաւոր շառաւիղին անձնուէր ծառայութիւնն առ այն Օսմանեան Դահն, որուն նկատմամբ հաւատարմութիւն և անձնուիրութիւն նշանաբանն եղած են միշտ Տատեանց.

* * +

Պիզմարքը Իշխանին Աւստրիոյ և Իտալիոյ Նախարարապետաց հետ վերջին տեսակցութիւնը եւս ապահովութիւն մ'են խաղաղութեան համար. Խաղաղութեան սպառնացող խնդիրք երկու են. Արեւելեան Եւրոպիոյ խնդիրն, ի մէջ Ռուսիոյ, Պուլկարիոյ եւ Թուրքիոյ, և Արեւմտեան Եւրոպիոյ խնդիրն, ի մէջ Ֆրանսայի և Գերմանիոյ. Արդ, գերմանո-աւստրո-իտալեան դաշնակցութիւնն, Արեւելից կողմէ Ռուսիոյ հայեացքներուն դէմ պատուար մը քաշելով, եթէ ոչ անկարելի գէթ յոյժ վտանգաւոր կը ցուցնէ Ռուսիոյ՝ վերբարձու Արեւելեան խնդիրը նոր պատերազմաւ, և այս անշուշտ շահ մ'է խաղաղութեան համար. Նոյն երբեակ դաշնակցութիւն, ցուցնելով Ֆրանսայի թէ Գերմանիա հաւանօրէն մենակ չպիտի մնայ Ֆրանսո-գերմանական նոր պատերազմի մը մէջ, եթէ անկարելի ալ չլներ գէթ կը յապաղեցնէ Արեւմտեան Եւրոպիոյ կողմէ նոր պատերազմ մը, մինչեւ որ Տէրութեանց շահերը նոր համախմբումներ յառաջ բերեն.

Աւստրիոյ Գերմանիոյ կրթնելը բնական է. Իտալիա բնաւէս թշնամի է Աւստրիոյ, որուն հետ հաշիւներ կարգադրած է անցեալն մէջ, և տակաւին ունի կարգադրել ապագային մէջ. Ռուսիա եւս բնաւէս թշնամի է Աւստրիոյի Աւստրիա եւս մասամբ սլաւ Տէրութիւն մ'է, և զի Ռուսիա կը փափաքի Եւրոպիոյ բովանդակ Սլաւոնվրայ հաստատել զիւր գերիշխանութիւն. Վերջապէս, Աւստրիոյ և Ֆրանսայի միջեւ շահուց համերաշխութիւն չկայ. Թշնամի Տէրութեամբը պաշարեալ, և անոնց դիմադրելու անկարող, Աւստրիա բնաւէս կը փնտռէ դաշնակից մը, և կը գտնէ զԳերմանիա, որ, իբրեւ Գերման Տէրութիւն, Աւստրիոյ պէս պէտք ունի արթուն կենալու արեւելեան սլաւ Տէրութեան (Ռուսիոյ) դէմ. Մաճառք, Ռուսաց դէմ ցեղային ատելութեամբ լցուած, աւստրո-մաճառ Տէրութեան աշխարհավարութեան վրայ իրենց ունեցած բոլոր կըշիռը նետած են Նժարին մէջ ի նպաստ Գերմանական դաշնակցութեան, զոր կը համարին միակ կարելի հաւասարակշռութիւնն ընդդէմ ռուսական գերիշխանութեան յԱրեւելեան Եւրոպա.

Իսկ Իտալիա, Գերմանիոյ կրթնելով, հաւատարիմ կը մնայ այն ազգային քաղաքականութեան որով Եւրոպեան Տէրութեանց դաշնակցութիւնն Իտալիա իրեն գործիք ըրած է իւր միութեան և ծաւալման գործոյն ի սպաս. Սրբասէր հայր, լրմամբ պատերազմին ժամանակ Սարտենիա Ֆրանսայի և Անգլիոյ հետ դաշնակցեցաւ Ռուսիոյ դէմ, որուն հետ ուղղակի կամ անուղղակի ո՛և է խնդիր չունէր. Այս դաշնակցութիւն, սակայն, Սարտենիոյ համար միջոց մ'եղաւ Մեծ Տէրութեանց կարգին մէջ մտնելու և Իտալիոյ խնդիրն յուղելու Աւստրիոյ դէմ. Վիրգոր Էմմանուէլ յետոյ Նաբոլէոն Դ. ի հետ դաշնակցեցաւ Աւստրիոյ դէմ, Վենետկի տիրելու համար. Նոյն քաղաքականութիւնը շարունակելով, Իտալիա յետոյ դաշնակցեցաւ Բրուսիոյ հետ ընդդէմ Աւստրիոյ. Եւ եթէ հիմա գերմանական Կայսրութեան հետ կը դաշնակցի, Հռոմի դահլիճը պարզապէս կը ձգտի տարածել իւր սահմաններ և իւրացնել Իտալասոս նոր ժողովուրդներ. Այս քաղաքականութեան մէջ, Ֆրանսայի հետ դաշնակցութիւնէ մը օգուտ չի քաղեր Իտալիա. Ենթադրելով թէ Գերմանիոյ դէմ նոր պատերազմի մը մէջ Իտալիա դաշնակցի Ֆրանսայի հետ, և Ֆրանսո-իտալական դաշնակցութիւնն յաղթութեամբ պսակուի, Իտալիա Գերմանիայէն փոխարինութիւն չի կրնար ստանալ. Բայց Գերմանիոյ հետ դաշնակցելով ընդդէմ Ֆրանսայի, Իտալիա կրնայ իրեւ փոխարինութիւն ետ առնուլ զՍաֆուա և զՆիս, զորս յառաջագոյն ցաւ ի սիրտ տուած էր Նաբոլէոն Գ.ին, ի փոխարէն Ֆրանսական դաշնակցութեան ընդդէմ Աւստրիոյ. Իրաւ, այսպէս Գերմանիոյ հետ դաշնակցելով ընդդէմ Ֆրանսայի, Իտալիա եպերելի ապերախտութիւն կը գործէ. Բայց քաղաքականութեան մէջ, երբ ազգային կենսական շահեր խնդրոյ ներքեւ են, երախտագիտութեան դրած արգելքները նախապաշարում կը համարի դիւանագիտութիւնն. Ուստի, Պ. Քրիսպիի ուղեւորութիւնն ի Ֆրիտրիխսրուհէ նոյնչափ դժգոհութիւն պատճառեց ի Ֆրանսա որչափ գոհունակութիւն ի Գերմանիա.

* * +

Իսկ Ռուսիոյ յառաջխաղացութիւնն ի Կեդր. Ասիա՝ ինքին նպաստաւոր պարագայ մ'է Եւրոպեան խաղաղութեան պահպանման համար. Ինչպէս անցեալ օր կ'ըսէր Նշ., Ռուսիա Կեդր. Ասիոյ մէջ յառաջ տանելով և կարգադրելով իւր երկրակալութիւններ, ա՛նպիսի կարեւոր ապագայ մը կը պատրաստէ իրեն համար, որ պուլկարական խնդիրն իրեն համեմատապէս երկրորդական կընայ թուիլ. Կեդր. Ասիոյ կողմէ Ռուսիան զբաղեցնող խնդիրներն այսպէս ուղղակի կ'ազդեն Եւրոպեան կացութեան վրայ, և իրաւունք կուտան մեզ՝ ըսելու թէ Եւրոպիոյ խաղաղութեան սպառնացող վտանգներն առ այժմ տեղի տուած են խաղաղութեան պահպանումն անհրաժեշտ ընող աւելի հզօր պարագայից առջեւ.

Պ. Քրիսպի ի Դուբլին արտասանած ճառովն, ըսելէ յետոյ թէ իտալական հավարութիւնն է խաղաղութեան պահպանումն, յայտարարած թէ «այս աշխարհավարութիւն միշտ նպաստաւոր պիտի լինի Պալքանեան պետութեանց շահերուն».

—Իտալիոյ և Հապէշստանի միջեւ հաշտութիւն գոյացնելու համար Անգլիոյ իրաւարարութեան վրայ նոր լուր մը չկայ. Ընդհակառակն թէ՛ Իտալացիք և թէ Հապէշք կը պատրաստուին իբր թէ նոր պատերազմ մը մատուցուելու. Իտալացիք մանաւանդ քաղաքական եւ ռազմագիտական մեծ կարեւորութիւն կը ընծայեն իրենց զինուորական զօրութեան վրայ լաւ գաղափար մը տալու իրենց նոր դրացիներուն, Հապէշներուն. Մասուայէ նորագոյն հեռագրեր կը ծանուցանեն թէ Իտալացիք ի մտոյ պիտի ձեռնարկեն Սաադիի վերադրաման. Կը յիշուի թէ ի Սաադի Իտալացիք հաստատեալ ամրոցներ կան. Կը յիշուի թէ ի Սաադի Իտալացիք հաստատեալ ամրոցներ կան. Մասուայի և Մոնբուլլոյի միջեւ երկաթուղոյ մը շինութեան համար, որուն վերաբերեալ աշխատութիւնները փութոյ պնդութեամբ յառաջ տանելու հրաման տրուած է Հռոմի Կառավարութեան կողմէ.

—Էյուպ Խան վերջապէս չբնակուեցաւ, թէեւ իւր գլխաւոր ավակիցք Աֆղանաց ձեռքն լինան. Բայց Էյուպ Խան Ռուսիա չգնաց, յորմէ կ'երեւի թէ կա՛մ Աֆղանստանի մէջ կը գտնուի արդէն, կամ ապահով տեղ մը պատրաստի մը կը սպասէ՝ Աֆղանստան մտնելու համար. Թէհրանէ նորագոյն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ երկու երեւելի Աֆղաններ, որք մեծապէս նպաստած էին Էյուպ Խանին Պարսկաստանէ փախչելուն և որք նորա փախուստէն ի վեր նորա դատն յաջողցնելու համար ամեն մեքենայութիւններ կընէին, Շահին կառավարութենէն թոյլտուութիւն ստացեր են Պարսկաստանէ մեկնելու, և հնդաստան գնացեր են. Էյուպ Խանին Թէհրանի մէջ մնացած միւս կուսակիցք ևս կը պատրաստուին մեկնել Պարսկաստանէն. Աֆղան թեկնածուին անձին վրայ ի Թէհրան ռուսական և անգլիական դեսպանատանց միջեւ երկար ժամանակէ հետէ տեղի ունեցած պայքարն այսպէս կը վերջանայ ռուսական դիւանագիտութիւնն յաղթանակ, հակառակ Անգլիացւոց բոլոր աշխարհութեան. Ճշմարտութիւնն այս է թէ ի Թէհրան ռուսական դիւանագիտութիւնը տիրացած է այն գերակշիռ ազդեցութեան զոր անդ երբեմն կը վայելէր բրիտանեան դիւանագիտութիւնն.

—Աւստրիոյ և Հունգարիոյ Պատուիրակութեանց ժողովն այս օրերս կը բացուի, (եթէ արդէն չէ բացուած.) Տէրութեան երկուց մասանց հասարակային խնդիրները տնօրինելու համար. Գերութեանց առթիւ, այս տարի մասնաւոր կարեւորութիւն կը տրուի Ֆալնոքի կոմսէն սպասուած յայտարարութեանց.

—Թէեւ անցեալ օր Ռուսճուքէ հեռագիր մը հերքեց այն լուրը թէ Ֆերտինանտ Իշխան Գուբրէշ երթալ կը պատրաստուի, բայց Թիւրքին Վիէննայի Թղթակիցն յոյժ հաւանական կը համարի Ֆերտինանտ Իշխանին և Կարոլ Թագաւորին միջեւ տեսակցութիւն մը, որուն քաղաքական կարեւորութիւն մը կուտայ. Սոյն տեսակցութեան գլխաւոր նպատակը պիտի լինի երեք ոորշել թէ ի՞նչ միջոցներ հարկ է ձեռք առնուլ Պալքանեան Պետութեանց միջեւ տեւական համաձայնութեան մը գոյացման համար, որ յառաջիկային Պալքանեան Դաշնակցութեան մը կերպարանն առնու. Թէեւ բառական առմամբ Պալքանեան Պետութիւն մը չէ Ռումանիա, (ի բաց առեալ Տօպրուճաձի մասը,) բայց Ռումանիա ենթակայ է նոյն վտանգներուն որք Սերպիոյ, Պուլկարիոյ և Յունաստանի համար անհրաժեշտ պէտք մը կը ցուցնեն Դաշնակցութեան. Ֆերտինանտ Իշխան չերմապէս տոգորեալ է այս Պալքանեան Դաշնակցութեան գաղափարով, և նոյն նպատակաւ առաջիկայ ամսուն սկիզբը

—)(81)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻԼ ՄԱՌԻ

ԹԷՌԷԶ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ՓԻՆԶԱԽՆԴԻՐ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ

Կոմսն, իւր յաջողութենէն խրախուսեալ, վերսկաւ իւր պայծառ Պոհեմանի մէջ, յուսալով անշուշտ որ ուրիշ բան մը պիտի գտնէ. սակայն Տաշ որքան ալ փնտռեց, բան մը չգտաւ.

Ուստի Սոնրան վերադարձաւ ընկերակցութեամբ Գէլէմանի, որ մեծամամ, մտազբաղ, լուռ կը մնար.

Իսկ կոմսը բնաւ պատճառ մը չուներ Սամսոնէն ծածկելու իւր գիւտը.

Սամսոն խնդրած էր Դէգրուէն որ ցոյց տայ իրեն զգեստները, սակայն բան մը չէր գտած ի հաստատութիւն իւր կասկածանաց.

Գրպանները թոթուած էր, բան մը չէր մնացած.

Յաջորդ օրը—մինչդեռ ի Ռոմառանդէն տարաբաղդն ժան-Մարգ տակաւին պահեստն էր եւ Պ. տը Վատ ի յանգ կը հաներ իւր սոսկալի քնոտութիւնը նորա դէմ,—Սամսոն եւ կոմսն, առանձինն առանձինն, պատրաստեցան շրջակայքը.

Դէգրուէ համոզուած էր որ,—առանց գտնելու թէ ինչի վրայ հիմնուած էր այդ համոզումը,—եթէ գտնէր կասկած պարեգօտին տէրը, մեծ քայլ մը պիտի առնուր եւ շատ պիտի մերձենար ճշմարտութեան.

Ինչ ընելու էր գտնելու համար զնա. Հոգ էր դժուարութիւնը. Սակայն չվհատեցաւ.

Նախ խորհեցաւ գրել ի Բարիզ քաղաքական բարեկամներու, որք ապդեցութիւն ունէին ոստիկանական պաշտօնէութեան բարձր վարչութեան վրայ.

Կոնային զրկել իրեն բարիզցի գաղտնի ոստիկան մը որ հետաքննութիւններ ընէր ի հաշիւ Դէգրուէ կոմսին.

Երկար բարակ մտածելէ յետոյ, եւ կեսցաւ այս գաղափարէն.

Կը վախնար այս գործին խանգել ոստիկանութիւնը,—խորամանկ, կորովաթիր եւ կասկածոտ ոստիկանութիւն մը.

Զինքն ընկճող խղճի խայթին տպաւորութեան ներքեւ, իւր մտաց առջեւ էին յար իւր երկու ոճիրներն որք կը վերակենդանանային հրաշալի իմն պատած այդ աղտոց ներկայութեամբ, եւ կը վախնար որ Սամսոնի բերանէն փախած բառ մը Դուաքէօլի ուշադրութիւնը չարթնցնէ եւ խորախորհուրդ ու սրամիտ ոստիկանի մը առջեւ Դուաքէօլի մէկ անխորհրդապահութիւնը չհրատնցնէ զինք.

Ուստի ինք միայնակ գործադրեց իւր յղացած յատակագիծը.

Ի՞նչ էր այդ յատակագիծը.

Նախ եւ առաջ, յաջորդ օրն իսկ, այլեւ այլ ազդիւրներէ քաղած տեղեկութեանցներն, որովհետեւ ինձ այնպէս կ'երեւի որ ձեր պաշտպանելոյն դէմ կը դառնան բոլորովին... Այս հաղորդութիւնն որո՞ւ կը վերաբերին, եթէ ոչ Ժան-Մարգի.

Դէգրուէ չատացաւ դրութեան երերցնելով.

Այս էր իւր կարծիքն. Ընդհուպ պիտի խմանանք.

Թ.

Սամսոն Դէգրուէի չէր խօսած ի մասին այն կարծեցեալ նամակին, յորում Ժան-Մարգ կը յայտնէր իւր անձնասպանութեան մտադրութիւնը.

Որովհետեւ կը կասկածէր թէ այս նամակը գրուած էր Գէլէմանի կողմէ —առանց դիտնալու այն խորհրդաւոր շարժառիթն որ մղած էր զնա առ այս—զգուշացաւ կոմսին յայտնելու իւր կասկածները.

Կրնա՞ր, առանց ապացոյց մ'ունենալու ի ձեռին, հօրը ծանուցանել զաւկին վատութիւնն.

Իսկ կոմսը բնաւ պատճառ մը չուներ Սամսոնէն ծածկելու իւր գիւտը.

Սամսոն խնդրած էր Դէգրուէն որ ցոյց տայ իրեն զգեստները, սակայն բան մ'չէր գտած ի հաստատութիւն իւր կասկածանաց.

Գրպանները թոթուած էր, բան մը չէր մնացած.

Յաջորդ օրը—մինչդեռ ի Ռոմառանդէն տարաբաղդն ժան-Մարգ տակաւին պահեստն էր եւ Պ. տը Վատ ի յանգ կը հաներ իւր սոսկալի քնոտութիւնը նորա դէմ,—Սամսոն եւ կոմսն, առանձինն առանձինն, պատրաստեցան շրջակայքը.

Դէգրուէ համոզուած էր որ,—առանց գտնելու թէ ինչի՞ վրայ հիմնուած էր այդ համոզումը,—եթէ գտնէր կասկածելի պարեգօտին տէրը, մեծ քայլ մը պիտի առնուր եւ շատ պիտի մերձենար ճշմարտութեան.

Ինչ ընելու էր գտնելու համար զնա. Հոգ էր դժուարութիւնը. Սակայն չվհատեցաւ.

Նախ խորհեցաւ գրել ի Բարիզ քաղաքական բարեկամներու, որք ազդեցութիւն ունէին ոստիկանական պաշտօնէութեան բարձր վարչութեան վրայ.

Կոնային զրկել իրեն բարիզցի գաղտնի ոստիկան մը որ հետաքննութիւններ ընէր ի հաշիւ Դէգրուէ կոմսին.

Երկար բարակ մտածելէ յետոյ, եւ կեսցաւ այս գաղափարէն.

Կը վախնար այս գործին խանգել ոստիկանութիւնը,—խորամանկ, կորովաթիր եւ կասկածոտ ոստիկանութիւն մը.

Զինքն ընկճող խղճի խայթին տպաւորութեան ներքեւ, իւր մտաց առջեւ էին յար իւր երկու ոճիրներն որք կը վերակենդանանային հրաշալի իմն պատած այդ աղտոց ներկայութեամբ, եւ կը վախնար որ Սամսոնի բերանէն փախած բառ մը Դուաքէօլի ուշադրութիւնը չարթնցնէ եւ խորախորհուրդ ու սրամիտ ոստիկանի մը առջեւ Դուաքէօլի մէկ անխորհրդապահութիւնը չհրատնցնէ զինք.

Ուստի ինք միայնակ գործադրեց իւր յղացած յատակագիծը.

Ի՞նչ էր այդ յատակագիծը.

Նախ եւ առաջ, յաջորդ օրն իսկ, այլեւ այլ ազդիւրներէ քաղած տեղեկութեանցներն, որովհետեւ ինձ այնպէս կ'երեւի որ ձեր պաշտպանելոյն դէմ կը դառնան բոլորովին... Այս հաղորդութիւնն որո՞ւ կը վերաբերին, եթէ ոչ Ժան-Մարգի.

Դէգրուէ չատացաւ դրութեան երերցնելով.

Այս էր իւր կարծիքն. Ընդհուպ պիտի խմանանք.

Սամսոն Դէգրուէի չէր խօսած ի մասին այն կարծեցեալ նամակին, յորում Ժան-Մարգ կը յայտնէր իւր անձնասպանութեան մտադրութիւնը.

Որովհետեւ կը կասկածէր թէ այս նամակը գրուած էր Գէլէմանի կողմէ —առանց դիտնալու այն խորհրդաւոր շարժառիթն որ մղած էր զնա առ այս—զգուշացաւ կոմսին յայտնելու իւր կասկածները.

Կրնա՞ր, առանց ապացոյց մ'ունենալու ի ձեռին, հօրը ծանուցանել զաւկին վատութիւնն.

Իսկ կոմսը բնաւ պատճառ մը չուներ Սամսոնէն ծածկելու իւր գիւտը.

Սամսոն խնդրած էր Դէգրուէն որ ցոյց տայ իրեն զգեստները, սակայն բան մ'չէր գտած ի հաստատութիւն իւր կասկածանաց.

Գրպանները թոթուած էր, բան մը չէր մնացած.

Յաջորդ օրը—մինչդեռ ի Ռոմառանդէն տարաբաղդն ժան-Մարգ տակաւին պահեստն էր եւ Պ. տը Վատ ի յանգ կը հաներ իւր սոսկալի քնոտութիւնը նորա դէմ,—Սամսոն եւ կոմսն, առանձինն առանձինն, պատրաստեցան շրջակայքը.

Դէգրուէ համոզուած էր որ,—առանց գտնելու թէ ինչի՞ վրայ հիմնուած էր այդ համոզումը,—եթէ գտնէր կասկածելի պարեգօտին տէրը, մեծ քայլ մը պիտի առնուր եւ շատ պիտի մերձենար ճշմարտութեան.

Ինչ ընելու էր գտնելու համար զնա. Հոգ էր դժուարութիւնը. Սակայն չվհատեցաւ.

Նախ խորհեցաւ գրել ի Բարիզ քաղաքական բարեկամներու, որք ազդեցութիւն ունէին ոստիկանական պաշտօնէութեան բարձր վարչութեան վրայ.

Կոնային զրկել իրեն բարիզցի գաղտնի ոստիկան մը որ հետաքննութիւններ ընէր ի հաշիւ Դէգրուէ կոմսին.

Երկար բարակ մտածելէ յետոյ, եւ կեսցաւ այս գաղափարէն.

Կը վախնար այս գործին խանգել ոստիկանութիւնը,—խորամանկ, կորովաթիր եւ կասկածոտ ոստիկանութիւն մը.

Զինքն ընկճող խղճի խայթին տպաւորութեան ներքեւ, իւր մտաց առջեւ էին յար իւր երկու ոճիրներն որք կը վերակենդանանային հրաշալի իմն պատած այդ աղտոց ներկայութեամբ, եւ կը վախնար որ Սամսոնի բերանէն փախած բառ մը Դուաքէօլի ուշադրութիւնը չարթնցնէ եւ խորախորհուրդ ու սրամիտ ոստիկանի մը առջեւ Դուաքէօլի մէկ անխորհրդապահութիւնը չհրատնցնէ զինք.

Ուստի ինք միայնակ գործադրեց իւր յղացած յատակագիծը.

Ի՞նչ էր այդ յատակագիծը.

Նախ եւ առաջ, յաջորդ օրն իսկ, այլեւ այլ ազդիւրներէ քաղած տեղեկութեանցներն, որովհետեւ ինձ այնպէս կ'երեւի որ ձեր պաշտպանելոյն դէմ կը դառնան բոլորովին... Այս հաղորդութիւնն որո՞ւ կը վերաբերին, եթէ ոչ Ժան-Մարգի.

Դէգրուէ չատացաւ դրութեան երերցնելով.

Այս էր իւր կարծիքն. Ընդհուպ պիտի խմանանք.

—Ոհ, դժուար է ամենքն ալ ճանչնալ, որովհետեւ դաւառին մէջ պտըտող չատ փերեզակներ կան, սակայն բաւ է ծանօթանալ անոնց գլխաւորին, Ծերունի Բըլուին. նա է որ ընդհանրապէս կը պտրտի ձեր Սալվարի գաւառակն, եւ որովհետեւ վերջերս հոս էր, կարելի է որ այս պարեգօտն եւ տաբատն ինք ծախած լինի. Ամեն պարագայի մէջ, պէտք է որ իրեն հետ խօսիք այս մասին.

—Ո՞ւր կը բնակի, ո՞ւր կրնամ գտնել զինքը.

—Թոմառանդէն կը բնակի. Զեմ կարծեր որ այժմ իւր տունը գտնէք զինքն, դեռ աւարտած ըլլալու չէ իւր պտոյտը. երբ ճամբայ ելնէ, տաւէն դուրս կը մնայ տասն եւ հինգ օր, չատ անգամ ամիս մը.

—Սակայն անշուշտ կ'իմանամ թէ ո՞ւր է.

—Ո՞վ գիտէ. Լաւագոյն է սպասել... եւ իմանալ մայր Բըլուի, իւր կնոջ, որ ամուսինը վերադարձմին պէս ձեզ ղրկէ.

—Պիտի հեռեւիմ ձեր խորհրդոյն, ըսաւ կոմսը.

Արդարեւ դեռ ուրիշ թեւեւս տասն և հինգ օր պէտք էր որպէս զի Բըլուս վերջապէս երեւէր Սէն-Վիթորի մէջ. բարեբաղդաբար դաղտնի պարագայի մը շնորհիւ գիւղն եկաւ Դէգրուէի հետաքննութենէն հինգ վեց օր յետոյ.

Աւարսկ ինչ էր իւր յանկարծական դալըստեան չարժառիթը.

Բըլու ոչ միայն փերեզակ էր, այլ իւր արհեստին միացուցած էր շատ աւելի չահաբեր գործ մը.

Որսորդութեան ժամանակ, գաւառին մէջ չորս կողմէն իւր վրայ կը թափէր գողորսորդաց սպանած երէն.

Երբ որսը դեռ բացուած չէր, Պուսյի, Օռլէանի եւ մինչեւ իսկ Բարիզի ճարտարապետք նմա կը դիմէին, իբր բնական եւ հաճոյակատար միջնորդ մը իրենց եւ գողորսորդաց միջեւ, որպէս զի արդիւնաւոր ժամանակաց մէջ ձեռք ձգեն նպաստակ մը կամ փասիան մը անհամբեր ս

պիտի տեսակցի Միլան Թագաւորին հետ։ Սերպիոյ Վերհպատը Բիլոդ պիտի երթայ՝ երկաթուղւոյ նոր գիծն աչքէ անցունելու պաշտօնական նպատակաւ, և սահմանադրին մօտ առիթ պիտի ունենայ տեսնուելու Պուլկարիոյ նոր Իշխանին հետ։ Թայմսին նոյն թղթակիցը կը յայտնէ թէ ինչ ինչ չըկնանկներու մէջ ուր ուշի ուշով կը դիտուին Պալքանեան թերակղզւոյ գործերը, տրամադրութիւն կը ցուցուի մասնաւոր կարեւորութիւն մը տալու Ալպանիոյ ներկայ շփոթ վիճակին։ Թղթակիցը կ'ենթադրէ թէ Առնաուտներն իրենց յատուկ խորհուրդ մը կազմած ունին, Ցունաստանի, Սերպիոյ և Պուլկարիոյ դէմ պաշտպանելու համար թէ Ալպանիան և թէ Մակեդոնիան։ Թայմսի թղթակցին երեւակայածին նման խորհուրդներ թերեւս արտայայտուած լինէին Ալպանիական Դաշնակցութեան ժամանակներն, երբ, ինչպէս կը յիշուի, Ալպանիոյ յատուկ կազմակերպութիւն մը տալու խօսքեր ալ կը լսուէին։ Բայց այդ Դաշնակցութեան Տերվիշ փաշայի ձեռամբ լուծուելէն ի վեր, այն տեսակ գաղափարը չեն լսուած բնաւ։

—Աթէնքի մէջ հետզհետէ կազմակերպութիւն կը տոնայ նորահաստատ Ակումբն, որոյ պաշտօնը պիտի լինի յատագովել և յառաջացնել Պալքանեան Պետութեանց Դաշնակցութեան խորհուրդն, և Ալչէ լրագիրն այս Ակմբի պաշտօնական թերթն եղած է։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն այս առաւօտ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ապարանքը գնաց ի Գուրուչէշմէ։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը շաբաթ օր Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Դատական Նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Վահան էֆէնտիի և Կրօնական գործոց տեսուչ Զիվէր պէյի հետ։

Իզմիրէն կը գրեն մեզ թէ Եգիպտոսի առաջնորդ Դեր. Մատթէոս եպիսկոպոս Իզմիրեան ամսոյս 15 ին անդ հասնելով, երկար տեսակցութիւն մ'ունեցեր է տեղւոյն Ս. Առաջնորդին հետ, յետ որոյ իւր ճանապարհը շարունակեր է դէպ յԱլեքսանդրիա։

մանձէ ուրբաթ օրը Ղալաթիոյ Ազգ. Կեդրոնական Վարժարանն այցելեց ընկերակցութեամբ Գասպար Զերազ էֆէնտիի։ Պ. Ցօմանձէ շրջեցաւ բոլոր յարկերն ու սրահները, քննեց աշակերտաց մի քանին, վարժարանի ուսմանց վիճակին վրայ տեղեկութիւններ հարցուց և մեկնեցաւ գոհունակութիւն յայտնելով։

Գրիգ-Ազատն հետեւեալը կը գրէն մեզ հոկտ. 1 թուականաւ։

«Վարագայ Ս. Խաչի տօնին կատարեցաւ տեղւոյս Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ օծման հանդէսը ձեռամբ Զմիւռնիոյ Ս. Առաջնորդին Խուռն բազմութիւն արանց և կանանց գրաւած էր եկեղեցւոյ ներսն ու գաւիթները։ Քաղաքի երեւելի յոյն ընտանիքներն գրեթէ բոլորը ներկայ էին, իսկ հայք ոչ միայն տեղականքն էին, այլ եւ բազմաթիւ ընտանիքներ եկած էին Մանիսայէն, Ագարէն, Սմիւռնէն, Գընընիէն, Պէյրամայէն և Պալըքէսիրէն։ Եկաւորաց մէջ յոյն ընտանիքներ եւս կային մանաւանդ Սմիւռնէն։ Ժամերգութեան, Ս. Օծման և Ս. Պատարագի արարողութիւնը տեւեց եօթն ժամ, և բազմադակ բազմութիւնը խորին ուշադրութեամբ և ջերմեռանդութեամբ ներկայ էր սոյն վայելուչ եւ սրտագրաւ արարողութեան։ Կարգաւորութիւնը կատարեալ էր և հոգեւոր ցնծութիւնն հանրական։ Սոյն օրն ամեն բերան Օծման հանդէսի շքեղութեան վրայ կը խօսէր քաղաքին մէջ, եւ այսպէս Հայաստանեայց Ս. եկեղեցւոյ արարողութեան վսեմութիւնը կը հռչակուէր առաջի ազգայնոց և օտարաց։

«Զանազան քաղաքներէ եկած ուխտաւորներն հեռաձիգ կը վերադառնան, տանելով իրենց հետ հանդէսին հոգեւոր յիշատակները։»

ԽԻԶԱՆՈՒ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԱՑ ԸՆԿ.

«Ի դիմաց Հիմնադրաց Ժողովոյ Խիզ. Ուս. Ընկ.», երկու անձերու ընտրագրութեամբ ընդունեցանք նամակ մը, յորում Նամակագիրը հիմնական կը հռչակեն Խիզանու ընկերութեան նկատմամբ մեր հաղորդած տեղեկութիւնները։

Նամակագիրը կը յայտարարեն թէ 1880—83 թուականին դասատուաց ղրկուած է 13,199 ղրշ. իսկ 1884—86ին իբր 20,000 ղրշ. դասատուաց և տեսչին, որով ընդ. է թէ ընդ. ամենը 33 հազար 199 ղրշ։

Սակայն նամակագիր էֆէնտիը — տարօրինակ մտաղբաղմանն արդիւնք — կը մոռնան յիշատակել թէ՝ որքան գումար հաւաքած են, որոյ մէջէն 33,199 ղրշ. ծախսած են. եթէ 40,000 ղրշ. հաւաքած լինին և մէջէն 33,199 ղրշ. ծախսած, բնական է որ շատ գոհացուցիչ պիտի համարուի իրենց մատակարարութիւնն. իսկ եթէ իրենց ծախսածին կրկնապատիկն հաւաքած են, յայտնի է որ գոհունակութեան ըսպասելու հզօր պատճառ մը չունին։

Մեր առած հետեւեալ թիւերը տեղեկութեանց համեմատ, յանուն Խիզանու Ընկ. հաւաքուած է

		դահեկան
1880 սեպտ. 1 — 83 մայիս 30		35,472
1884 մայիս 1 — 86 ապրիլ 30		54,150
	գումար	89,622
որմէ եթէ ծախսուած է (ըստ Նամակագիրներուն), կը մնայ		33,199
		56,423

որով ըսել է. 56,423 ղրշ. զանազան ծախքեր—ոչք կրթական որոշ հանդամանք մը չունին։

Միայն սեպտ մը ուզենք։ Դպրոցի պաշտօնէից միջին հաշուով ոչ թէ 15 դաս. կուգայ ամսական, այլ 12½. վասն զի 10,167 դշ. վճարուած է երկու տարւոյ մէջ մէկ տեսչի և ութ պաշտօնէից։ այդ գումարէն զեղչելով տեսչին առած 7,776 ղրշը, կը մնայ երկու տարուան մէջ 2,391 ղրշ. ութ պաշտօնէից։

Մենք Խիզանու Ընկ. միշտնպաստաւոր եղած ենք մինչեւ այն օրն յորում մեր թղթակիցք և Պատրիարքարան հասած գրութիւնք սկսան աննպաստ խօսել ընկերութեան վրայ։ Այժմ կրթական և երկրական Տեսչութիւնք հաղորդած են իրենց քննութեանց արդիւնքն։ Հետեւեալ պէտք է սպասել Վարչութեան վճռոյն։

Նոյնպէս գրավաճառ Վահրամ Մարգարեան մեզ նամակ մը ղրկած է յայտարարելով թէ՝ սխալ է որ ինքն ընկերութեան գլխաւոր վարիչն ու դերակատարն եղած լինի. թէ սխալ է որ ինքն ներկայացած լինի ի Պատրիարքարան յանուն Ընկերութեան։

Ցաւանի է որ մինչեւ ցարդ երբ Խիզանու Ուսում. Ընկ. կ'ըսուի, միշտ այդ գրավաճառը կը հանդիսանայ։ Միշտ իւր անունն է հրապարակին վրայ ուր ինն տարիներէ ի վեր։ Ստոյգ է նաեւ որ ի գիմաց Խիզանու Ընկ. Պատրիարքարան ներկայացող անձանց մէջէն միայն այդ գրավաճառն խօսած է, միւսներն իբր չէզոք նկատուելով։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՐԹԱՐԱՆ

Օրթագիւղէն կը գրեն մեզ, հրատարակելու խնդրանօք։

ՕՐԹԱԳԻՒՂ, 19 հոկտ.

Ըստ կանխագոյն ծանուցման, երէկ Օրթագիւղի Բարեսիրաց Թատրոնին մէջ տեղի ունեցաւ Հայկական Կրթարանի պարգեւաբաշխութեան հանդէսն ընդ նախագահութեամբ Մանկանեաց։ Հանդիսական անձերուն օգտին՝ ընտրելագոյն երկսեռ բազմութիւնը փութացած էր ներկայ գտնուիլ։ Ցառաջ քան զկացումն հանդիսին, Կրթարանին հիմնադիր-տնօրէն Գուրգէն էֆ. ընթերցաւ Ս. Պատրիարք Հօր մի օրհնութեան գիրն, որ անձամբ չկրնալով ներկայ գտնուիլ, իւր օրհնանքը շնորհները կը նուիրէր առ Տնօրէնն և առ ուսանողութիւնն։

Հանդէսն սկսաւ Վեհ. Սուլթանին նուիրեալ մի ձօներգով, զոր աշակերտք, առաջնորդութեամբ երաժշտապետ Խրասանճեան էֆ.ի, երգեցին և հանդիսականք ունկնդրեցին յանկարծ։ Յետ որոյ Գուրգէն էֆէնտի կարդաց վարժարանին տարեկան տեղեկագիրը։ Սկսան ապա մրցանակաբաշխութիւնք ընդ Վիմամբ քաղցրալուր երգոյ եւ ալակերտաց արտասանութեամբք։ Պ. Լեւոն Կիւլպէնկեան անգլերէն, և Պ Արմենակ Իրիքեան գաղղերէն լեզուաւ քերթուածներ արտասանեցին։ Գեղեցիկ մրցանակներ ընդունեցան աշակերտք, յորս գովութեան արժանի են՝

Պ. Լեւոն Կիւլպէնկեան (Զ. կարգէ)
Պ. Ստեփան Գաղպեան (Ե. »)
Պ. Ռուբէն Սաղուէան (Դ. »)

որք իրենց կարգաց մէջ առաջին հանդիսացան եւ բուռն կերպիւ ծափահարուեցան։

Ի վերջ մրցանակաբաշխութեանց, խօսք առաւ Եմմանուէլ էֆ. Եսայան և հակիրճ այլ ազգու ատենաբանութեամբ մը շնորհակալութիւն յայտնեց կրթարանին Տնօրէնին իւր արդիւնաւորութեան վրայ։ Ապա խօսեցաւ Արժ. Աշոտ Ցակոբ Ծ. վարդապետ, ազգային դաստիարակութեան օգուտներուն վրայ. դժբաղդաբար Արժ. Հօր կամաւորական խնդրոյ նկատմամբ արտասանած խօսքերն, որոց տեղը չկար, բաւականին աւելի դժգոհութիւն պատճառեցին, այնպէս որ հանդիսականք կ'ըսէին թէ՝ ահա՛ փոքրիկ Շապաղեան մ'ալ հոս ունինք։

Հանդիսին նախագահն Գեր. Վահրամ եպիսկոպոս քաջալերական խօսքեր ուղղեց առ տնօրէնն, օրհնեց եւ յորդորեց զուսանողս, եւ Վեհ. Սուլթանին անգին կենաց բարեմաղթութիւններ ընելով փակեց հանդէսն։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ, ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Շքոտարի կուսակալ անունեցաւ Պերգրի Նախորդ կառավարիչ Հաֆըզ Մէհմէտ փաշա։

Սուրիոյ կեդրոնական Նախնական դատարանի Նախագահ անուանեցաւ Եէմէնի վերաքննիչ ատենի Նախագահ Ֆէյզուլլահ էֆէնտի։

Վաշինկդընի օսմանեան դեսպանատան առաջին քարտուղար անուանեցաւ Խարիճիլէի Թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Մկրտիչ էֆֆէնտի։

Անյոյնի Ուրֆա գաւառակի գայմագամ անուանեցաւ Դասապի գայմագամ Իրֆան պէյ և Նմա յաջորդեց Ուրֆայի գայմագամ Հիւսէյին Հիւսնի պէյ։

Սելանիկի Քէօբրիւլի գաւառակի գայմագամ անուանեցաւ Դավալի գայմագամ Հրֆիզը էֆէնտի եւ Նմա յաջորդեց Քէօբրիւլիի գայմագամ Սալիտ էֆէնտի։

—

Մերիմերանի ատիճան տրուեցաւ Էլպասանի երեւելիներէն Իսմայիլ Հագը պէյի։

Սալիսէի ատիճան՝ Բաղէշի Նահանգին Թղթակցութեանց դիւանի առաջին քարտուղար Բիւշտի էֆէնտիի, նոյն դիւանի քարտուղար և տպագրական գործոց տնօրէն Իպրահիմ Էմէնէ էֆէնտիի, Մուսուլի կուսակալ Թահսին փաշայի որդի Սիւլէյման պէյի եւ Հռովմէականաց Պատրիարքարանի թուրքերէնի քարտուղար Շեհիրեան Յովսէփ էֆէնտիի։

—

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ մաքսատան պաշտօնեաներէն Շաքիր պէյի։

Զորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Հռովմէականաց Պատրիարքարանի առաջին քարտուղար Միհթէվէլեան Յովսէփ ու Ալէքչահեան Մկրտիչ վարդապետներու և Պատրիարքարանի գործակատար Առաքել էֆէնտիի։

Զորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Ագսերայ գաւառակի յոյն մետրապոլիտ Փոխանորդ Բաբա Եուվան էֆէնտիի։

—

ՀՈԼԱՆՏԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆՆ

Այն ունկնդրութեան միջոցին զոր ուրբաթ առաւօտ Սէլամլըքէն յետոյ Վեհ. Սուլթանը շնորհեց հոլանտական դեսպանին, այս վերջինը Ն. Վեհափառութեան մատոյց իւր վկայականի մէկ ինքնագիր նամակն որով Կիրեսմ Դ. թագաւորը ցերմ շնորհակալութիւն կը մատուցանէր իրեն նուիրեալ Նիշանը Իմտիազի մեծ պատուանշանին համար։ Ունկնդրութիւնը տեւեց կէս ժամ, որոյ միջոցին Վեհ. Սուլթանը տեղեկութիւններ հարցուց Հոլանտայի արքունական ընտանեաց վրայ եւ դեսպանի մեկնելու պահուն ծանոյց նմա թէ Շեֆիգադի պատուանշանը կը շնորհէր առ դեսպանուհին, Տիկին Վան Դէդա։

—

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Բ. Դուռն որոշած է պուլկարական խնդրոյն բարւոք կարգադրութեանն համար նոր զեկուցումներ ընել Բեդրբսպուրկի դահլիճին։ Բատ մանաւոր տեղեկութեանց Թաքէի, այս զեկուցմանց նպատակն է համաձայնութիւն մը գոյացնել ի մասին այն կէտերու որք ցարդ անհամաձայնութեան նիւթ եղած են։

—Նախարարական յանձնաժողովը շաբաթ օրն ի նիստ գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և երկարօրէն խորհրդակցեցաւ պուլկարական խնդրոյն վրայ։ Սոյն խորհրդակցութեանց պակ մը ներկայ գտնուեցաւ նաև Արտաքին գործոց նախարարի խորհրդական Վսեմ. Տաճեան էֆէնտի։

—

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐ

Հանքաց և անտառաց ընդհանուր տեսուչ Դուլյումճեան Վսեմ. Պետրոս էֆէնտիի նախագահութեամբ և Մաքսային վերատեսչութեան խորհրդական Վսեմ. Պէրդրամ էֆէնտիի, մաքսային ժողովոյ նախագահ Վսեմ. Փորթուգալ Միքայէլ էֆէնտիի, Բ. Դրան օրէնսդէտ խորհրդական Նորատունկեան Վսեմ. Դաբրիէլ ու կէօյէր էֆէնտիներու անդամակցութեամբ կազմեալ յանձնաժողովն, որ ժամանակէ մ'ի վեր իւր նիստերը դադրեցուցած էր, շաբաթ օր ի նիստ գումարեցաւ և զբաղեցաւ քննութեամբ առեւտրական այն դաշնագրոց, որոց պարմանաժամը լրացած է։

—

ԴԱՏԱԿԱՆ ՑԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Դատական բարենորոգմանց յանձնաժողովը նախընթաց օր ի նիստ գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ առաջին ընդհանուր դատախազ Բիղա պէյի եւ որոշեց խնդրել Դատական Նախարարութենէն որպէս զի վիճակագիր մը պատրաստելով իրեն յանձնուի, թէ մայրաքաղաքիս եւ գաւառաց բոլոր դատարանք մէկ տարուան մէջ որչա՛փ խնդիրներ կարգադրած են, որչա՛փը նոր տարւոյ փոխանցուած են եւ ի՞նչ պատճառաւ, նոյնպէս խնդրեց որ իրեն հաղորդուի բոլոր պաշտօնէից եւ քարտուղարներու անուանց ցանկն, հանդերձ կենսագրական ծանօթութեամբք։

—

ԺԱՄԱՆԱՄՈՒՆՔ

Ֆրանսական դեսպան Մանդէպիլլօ կոմսն այս առաւօտ մայրաքաղաքս հասաւ։ Վառնայի շոգենաւով ուր կը գտնուէր նաեւ դերմանական դեսպանատան նորընտիր Բ. քարտուղար Զարոբբէպի կոմսը։

—

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՀԱՐԿԸ

Եգիպտոսի երմտական նախարարութիւնը Խտիվին տեղեկագիր մը մատուցեր է յորում կը յայտնէ թէ վերջին հեղեղասաց անձրեւներուն պատճառաւ դաշտօրէից բնակիչք մեծապէս ցնաստած լինելով, որոց դանձումը կանոնաւորապէս կատարուած չէ։ Չը դանձուած տուրքերն ա՛նքան շատ են որ նախարարութիւնը չպիտի կարենայ Բ. Դրան վճարել 115,000 ոսկւոյ հարկէն ինչպէս նաև հատուցանել ուրիշ պարտքեր որոց գումարն 85,000 ոսկւոյ կը հասնի։ Հետեւաբար արտօնութիւն կը խնդրէ՝ Վագդիի վարչութենէն 200 հազար ոսկւոյ փոխառութիւն մը կընել առանձնաշնորհեալ պարտուց արժէթղթերով երաշխաւորեալ։ Ղաղի Մուխդար փաշայի խորհրդով, Խտիվը հարկ եղած հրահանգները տուած է յիշեալ վարչութեան որպէս զի գործադրէ սոյն ծրագիրը։

—

ԿՐԷՏԷ

Հանանայէն հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդեն Բերոյի լրագրոյ մը։

Կուսակալ Գոսդաքի փաշա որ կըղզւոյն ներսերը քննական պտոյտ մ'ընելու դնացած էր, աստ վերադարձաւ։ Իտալական զրահաւորմը ուր կը գտնուի Նիքասարօ ծովակալը, Սուտայի ծովասորյն հասաւ։ Ծովակալը կուսակալին այցելութեան գնաց։

Իսլամաց եւ քրիստոնէից միջեւ սպանութիւնը կը պատահէն յաճախ։ Ամսոյս 7 ին, հինգ իսլամք որք Պապագաբուլօ կոչուած տեղը դարանի կեցած էին, հրացան պարպեցին անտի անցնող քանի մը քրիստոնէից վրայ։ Ասոցմէ չորսը վիրաւորեցան, մին մահացու կերպիւ։ Զարագոր.ք չգտնուեցան։ Տարաթ մը յետոյ անծանօթ անձինք Փլօրիա Սէլինու կոչուած տեղն Ահմէտ Զուրիքաքի անուն մարդն սպաննեցին։ Նոյն օրը, Մօլոնիէս կոչուած գիւղին մէջ իսլամք հրացան պարպեցին երկու քրիստոնէից վրայ որոց մին գնդակի հարուած մ'ընդունեց, իսկ միւսը չվիրաւորուեցաւ։ Ցաջորդ առաւօտուն, Հանեայի մօտ 70 տարեկան ծերունի մը դաշոյնի հարուած մ'ընդունեց իսլամէ մը որ դարանակալ կեցած էր։ այս վերջինն, Հիւսէյին անուն, ձերբակալուեցաւ։ Բժիշկը կըսեն թէ ծերունին չազատիր։

—

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Առաջին Լուրերէն քաղուած)

Ներածեալ ապրանաց վրայ մեծաքանակ և փոքրաքանակ առեւտուրը եղան նախորդ շաբաթ։ Բաղդատիւ գնողք հասան մերձակայ գաւառներէն և Արեւելքէն։ բաւական կարեւոր վաճառումներ եղան տարազագործական ապրանաց, մանաւանդ բրդեղէնի վրայ։ Արտածելի ապրանաց վրայ գործերը կայուն վիճակ մ'ունին։ մինակ քիչ չատ վաճառումներ եղան ափիոնի վրայ, բաղդատաբար տկար դներով և քանի մը աննշան գործեր ալ կապերտի վրայ։ Ցորենի և ալիւրի գները լաւ բռնուած են և բարձրանալու հակամէտ. սակայն պարտաստ բերը կը պակսին։ Հունտերու և սերմանեաց վրայ յիշատակութեան արժանի բան մը չի կայ։

—Բարասիի Նահանգին պաշտօնական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Պանտրբմայի թաղապետութիւնը նուաղզուրդի կը դնէ (գուցէ 10դդ անգամը լինելով) բաղաքին նաւահանգստի շինութիւնը։ Նուաղուրդի մտնել փափագող անձինք կը հրաւիրուին տեղւոյն վարչական ժողովին դիմել, մինչեւ ամսոյս վերջը։

—Պրուսային կը գրեն թէ անցեալ շաբթու սաստիկ տաք բրեր է գաւառին մէջ, այնպէս որ երկրագործք դարձեալ յուսահատութեան պիտի մատնուին եղեր, եթէ վերջին աւուրց մէջ չանձրեւէր։

—կայս. հրամանի մը համեմատ, Գրրդ-Քիլիսէի գաւառակին կեդրոնը Սոֆուլար գիւղը փոխադրուած է։

Ցունաց Ամեն. Պատրիարքն ուրբաթ օրը Դատական նախարար Ճէվտէդ փաշայի ապարանքն երթալով Ն. Վսեմութեան հետ տեսակցեցաւ յունական եկեղեցւոյն վերաբերեալ ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ։

—Շաբաթ օրն իրենց պաշտօնատեղիներն ուղեւորեցան Ճանիկի կառավարիչ Օսման փաշա և Սամսոնի մետրապոլիտ Տ. Անթիմոս։

Նոյն օրը Սելանիկ ուղեւորեցան սպայակոյտի տեղակալ գնդապետ Ապտուլլահ պէյ, հազարապետ Ալի Ռէմի պէյ և սպայակոյտի վեց հարիւրապետներ։

—Նախընթաց օր Պագումի շոգենաւով մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ Խիվաի Խանին հօրեղբօրորդի Իսա Թուրի Բահիմ Դուլի Խան՝ իւր եօթն սպասաւորներով։

—Նիկոմիդիայէն կը գրեն թէ Զէրքէսներու և Վրացիներու միջեւ կեցած ծանուցեալ անհամաձայնութիւնը և թշնամութիւնը անհետացած են շնորհիւ միջամտութեան տեղական կառավարութեան և թէ վեց եօթն ամսէ ի վեր Նիկոմիդիայէն սկսելով և Սապանճայի ճամբով մինչեւ Էնկիւրիի սահմանները խաղաղ մը չինուած է որոյ երկայնութիւնը կը տեւէ 20—22 ժամ։

—Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ, այսօր արքունի նաւարանին մէջ կ'ըսկսի շինութիւնն ծովառմբակիր վաղոյ շոգենաւակին որ պտղպատէ պիտի լինի։ Շոգենաւակը պիտի ունենայ երկու հարիւր ոտք երկայնութիւն, երեսուն երկու ոտք լայնութիւն, երեք հազար հինգ հարիւր ձիու ոյժ և ժամը 22 մղոն արագութիւն։

—Սաաֆէդ կ'իմանայ թէ Ղալաթիոյ և Սիրբէճիի միջեւ շոգենաւակներու երթեւեկութեանց համար ծրագիր մը մատուցուած է կայս. կառավարութեան և թէ ձեռնհաս իշխանութիւնն դայն քննելու վրայ է։

—Գոնեայէն կը գրեն թէ նահանգին եղմտական քննիչ Բիզա պէյ չորս ամսէ ի վեր շրջակայ գաւառակները շրջելով նոցա հաշուական վիճակները կը քննէ և մեծ ծառայութիւններ կը մատուցանէ կառավարական գանձուն, թէ իւր շրջած գաւառակներու սովելոց կը նպաստէ և այժմ նահանգին թաղապետական, հանրային օգտի մտուկներուն և հանրային պարտուց հաշիւներու քննութեան ձեռնարկած է։

—Հելլենական դեսպանն ու դեսպանուհին այսօր կը թողուն Թարապիոյ ամարանոցը, Բերա վերադառնալու համար։

—Իզմիրի հելլենական նորընտիր ընդ. հիւպատոս Պ. Արկիրօբուլօ ուրբաթ օրը իւր տիկնոջ հետ մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս յիւր պաշտօնատեղին։

—Աբքունի նաւարանին լուր հասած է թէ Դեբմանիոյ մէջ շինուած երկու ծովառմբակիրք ճամբայ հանուած են Կ. Պոլիս ղրկուելու համար։

—Իպատիւ Տր. Դրէյլի երկու շաբաթ առաջ Բերայի մէջ տրուած հացկերոյթի կարգադիր մասնախմբի անդամք (Տր. Սէվաստօբուլօ, Լօկիատէս, Տէլլա Սուտա, Վասիատէս և Զօէբրօս) նամակ մ'ուղղեցին առ Ֆաաֆ. Պոսֆորը կը հերքեն այդ լրագրոյ հրատարակած լուրն, երբ թէ լիշեալ հացկերոյթի միջոցին սեղանին հրաւիրեալ բժշկաց մին դիտողութիւն բրած լինի թէ հելլենական գրօշակը վերցուցեալ պէտք է սրահին մէջէն, ուր։ Նամակագիրք կը [illegible] նաեւ այս առթիւ Ֆաաֆ.ի ըրած անճահ դիտողութեանց դէմ, ուղղելով հրապարակաւ իրենց յարգանքն ընծայել իրենց պատուարժան և համակրելի մէկ պաշտօնակցին նկատմամբ։

Ֆաաֆ. այս նամակն հրատարակիլէ յետոյ, դարձեալ կը պնդէ իւր հրատարակած լուրին ստուգութեան վրայ։

—Բանանաս կոմսն 3440 ֆր. նուիրած է ի նպաստ Ասիոյ սովելոց։ Վիքթօր էֆէնտի այս գումարն յանձնեց կայս. յանձնաժողովին։

—Մասսուսէի Հասան փաշա շոգենաւը Պոզճա կղզւոյն առջեւ խրեր է գլխուն կողմէ։ Զմիւռնիա գնացող Խտիվիէ շոգենաւն օգնութեան դիմելով ազատեր է զայն առանց որ եւ է վտանգի տեղի տալու։

—Այսօրս 4 ի գիշերը Գասթամունիի Կէօրէն գիւղաքաղաքին մէջ հրդեհ ծագելով 50 տուն, մզկիթ մը որոյ մէջ արմտիք ամբարուած կային, վարժարան մը, Մէտրէսէ մը, թաղապետական պաշտօնատունն եւ ուրիշ շէնքեր եւ մէկ քանի անասունք հրոյ ճարակ եղեր են։

—Անցեալ շաբթու գիշեր ատեն անգլիական շոգենաւ մը Օրթագիւղի ծովեզերքէն անցած պահուն՝ հանգուցեալ Փափաղեան Ճանիկ Ամիրալի ծովեզերեայ տան քարափին զարնուելով քարայեց զայն։ Եղած վնասն 200 ոսկւոյ չափ կը հաշուի։

—Ուրբաթ օրը Թրիէստէէն մայրաքաղաքս ժամանեցին Ագրիանուպոլսոյ և Փիլիպէի հելլենական հիւպատոսները։ Նոյնպէս երեսուն և եօթն Պոսնացի Իսլամ գաղթականք։

—Եէնի Բազարի նորընտիր կառավարիչ Սալիհ փաշա իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ Սէլանիկ ուղեւորող Մէսաժբրիի շոգենաւով։

—Բէժիի դէտերու յատուկ շոգենաւը Նիկոմիդիոյ ծովախորշին մէջ, Հէրէքէի և Դապապուրունի միջեւ, կասկածելի առագաստանաւու մը կը հանդիպի քանի մ'օր առաջ և կ'սկսի ուղղակի վրան երթալ։ Նոյն միջոցին առագաստանաւուն մէջէն մարքասոյսը հրաղէն կը պարպեն և առագաստ պարզելով ցամաք կը դիմեն և նաեւ անդ ձգելով խոյս կուտան։ Շոգենաւն առագաստանաւին մօտենալով չորս հարիւր օխայի չափ ծխախոտ կը գտնէ և նաւը քաշելով մայրաքաղաքս կը բերէ։

—Ցունաց Պատրիարքարանի Սինոդին նախընթաց աւուր նստին մէջ, որոշուեր է Սդրոմնիձայի հանգուցեալ առաջնորդին տեղ առաջնորդ կարգել Տ. Դալինիկ, Թէնէրի Պատրիարքարանին նախկին փոխանորդ Տ. Կապրիէլ Եադրուտաքի եւս Վառնայի առաջնորդ կարգուեր է։ Նոր առաջնորդին օծումը կատարուեցաւ երէկ։

—Դոնեաի ընդհանուր դատախազ Էսատ էֆէնտի պատուաւոր անձ մը անարդած և ծեծած լինելու յանցանօք երեք օսկի տուգանաց դատապարտուած էր։ Արդ, կ'ըսէ Սաաֆէդ, վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազութիւնը՝ նկատելով որ Էսատ էֆէնտի այս առթիւ անպատշաճ լեզու մը գործածած է, անբաւական գտած է արուած պատիժն և դայն սաստկացնելու համար ծրագիր մը տուած է ձեռնհաս իշխանութեան։ Դատաստանը տեղի պիտի ունենայ մէկ քանի օրէն։

—Լիբանանու կառավարիչն 5000 ղրշ. հաւաքելով ի նպաստ Սկիւտարի հրկիզելոց, կեդրոնական յանձնաժողովին ղրկեր է։

—Ամսոյս 12 ին, ցորէն բերացած օսմանեան առագաստանաւ մը, ուր յոյն նաւստիով կը գտնուէին, Շիլէի բացերը բուռն փոթորկի բռնուեցաւ։ պիքները գրեթէ ողորմելի ծածկած էին նաւն, որ ծովերէն 300 մեղր հեռու կը գտնուէր, եւ նաւասիրք յուսահատ վիճակի մէջ էին. բարեբաղդաբար ազատարարաց կայարանէն մակոյկ մը օգնութեան հասնելով, ազատեց զամենքն. իսկ առագաստանաւն ընկղմեցաւ։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱԼԻՆ

Օսմ. Կայս. Պանքալին Ղալաթիոյ և Պոլսոյ դրասենեակները գոց պիտի մընան վաղը, երեքշաբթի, 1 Նոյեմբեր (Ն. Տ.)։

—

ԹՐԱՄՈՒԼԻՑ ԸՆԿ. Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Կը ծանուցուի Թրամուէիից ընկերութեան արժէտեարց թէ 1887 դեկտեմբեր 1ին չնչելի 62 պարտաթղթոց 1դդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Նոյեմբեր 2ին չորեքշաբթի օր, ժամ 2ին, ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, Սաաթճը խան, ի Ղալաթիա։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլիս, 20 հոկտ. 1887
834 2—2

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Վիեննա, 22 հոկտ.

Կայսրն ընդունելով Պատուիրակութեանց ժողովը, գոհութիւնս հայտնեց թէ արտաքին յարաբերութիւնք նպաստաւոր են. և թէ իւր կառավարութեան հետեւած աշխարհավարութիւնն, որ միշտ կը ջանայ պահպանել խաղաղութիւնն և դաշնագրոց վրայ հիմնեալ իրաւունքներն, ոչ միայն հաւանութիւն այլ կարեւոր աջակցութիւններ գտած է։

Պուլկարական խնդիրն, ըստ կայսրը, կարգադրուած չէ, սակայն կը յուսայ որ տեղական հանգամանք մը պիտի պակի միտ, և ի վերջոյ այնպիսի լուծում մը պիտի ստանայ որ հաշտեցնէ Պուլկարայ փափաքները, դաշնագրոյ պահպանումն և նրոպոյոյ շահերը։

Բարիզ, 29 հոկտ.

Եկեղեցական Ժողովի Պատուանշանաց առեւտուրի գործին համար ընտրեալ յանձնախումբը նպաստաւոր է քննութիւն բանալու ծրագրոյն։

Զոյգ կը պարտի որ եթէ Երեսփոխանաց Ժողովն ընդունի այս ծրագիր, Հանրապետութեան նախագահն հրամայական պիտի մատուցանէ։

Բարիզ, 29 հոկտ.

Կը կարծուի թէ Երեսփոխանաց Ժողովոյ մեծամասնութիւնը պիտի մերժէ պատուանշանաց խնդրոյն վրայ քննութիւն բանալու ծրագիրը, տեղի չտալու համար նախագահական տագնապի։

Բարիզ, 30 հոկտ.

Երեսփոխանաց Ժողովն իւր նիստերը դադրեցուց մինչեւ հինգշաբթի, ուր պիտի վիճարանէ 4½% պետական արժէթուղթերն 3% ի վերածելու ծրագրին վրայ։

Պատուանշանաց առեւտուրին վրայ քննութիւն բանալու խնդիրն իւր կարեւորութիւնը կորուսած կը թուի. մանաւանդ սխալ է թէ Հանրապետութեան նախագահն հրաժարման խօսք բաած լինի։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 19 Հոկտեմբեր

Օսմանեան Թօնսօլիտէ

	դահեկան
Երեկ երեկոյ գոց. (Փետր. Դ. Սերի Գ. Կ.	15 17
Պօրսային գոցուելէն վերջը » »	15 17
Բերայի մէջ ..... » »	— —
Ամառուան բացուելու » »	15 18
Բարձրագոյն գին ..... » »	15 18 ½
Նուազագոյն » ..... » »	15 18
Այս օրին ..... » »	15 18 ½

ԻՍԹԵԳՐԱԶԻ ՏԱՖԻԼԻ

Երեկ երեկոյ	37 20
Այս առաւօտ	37 20
Այս օր	37 20

ԸՆԹԱՑԵՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ

Փոխառութիւն 1858) A Սերի		24
» 1863)		
» 1860)		
» 1863) B »		14 10
» 1872)		
» 1865)		
» 1869) C »	0	15 18
» 1873)		

ԲԱԺՆԵՏՈՒՄՆԵՐ

Սօս

Ընթացք Դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 37
Անգլիական ոսկի	»	110 36
Բոլ. խիտերիալ	»	90 30
Քմիմից	»	51 20
Ռուպլի թղթադրամ	»	40 16
» արծաթ	»	76
Ֆիորին	»	— —
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	108 16
Վեցնոց	»	103
Չինգնոց	»	103
Մէճիտիէ	»	98 10
Թասֆիէ	»	15

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԳՈՐՍԱ

Լոնտոն, 29 Հոկտ. Ժամ 5 վայր. 15 երկկոյ

Անգլ. բանասիրատ	102 15/16
Օսմն. » Սէրի Դ. բայուրեցու	13 15/16
» » » գոյուրեցու	13 7/8
» » » Ա.	23 1/2
» » » Բ.	14 1/4
» » » Գ.	13 3/4
Օթոման 1871	(*) 74
Փոխառութիւն 1877	86 3/8
Պանք Օթոման	9 3/4
Ռուսական փոխառ. 1873	95 1/8
Եգիպտական մնայեալ (իւնիֆիէ)	75 7/8
» առանձն. (բրիմիէ)	97 3/4
Տայրա Սանիէ	70 3/4
Տօմանիալ (փոխառ. Լաչիլտ)	(*) 96
Հունգարական պարտաթուղթ 4 %	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 55

Վիեննա, 29 Հոկտ. Ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125 45
Օսմանեան երկաթուղի	17

Բարիզ, 29 Հոկտ. Ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթի 4 1/2 %	109 05
» » 3 %	81 95
Օսմանեան յտնասիրատ Սէրի Դ. բայուրեցու	14
» » » գոյուրեցու	13 97 1/2
» » » Բ.	— —
» » » Գ.	14
Օսմանեան երկաթուղի	34 50
» Բէյրութի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթոման	496 25
Գրէտի Լիոնէ	567 50
» Ֆոնսիէ	1395
Բաժնետոմս Լիոնի	1262 50
Սուէզի ջրանցք	2021 25
Ռուսական 5 % 1877 ի	100 1/2
Իտալական Ռանթի	98 65
Պանկնոտ (արտաքին)	67 7/8
Եգիպտական մնայեալ	385
Բրիօրթիէ թիւրք	353 75
5 % Չիլենական	363 75
Ձէք Լոնդրայի վրայ	25 32

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 29 Հոկտ. ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթի 4 1/2 %	— —
Օսմանեան քոնսոլիտէ	14
Եգիպտական	385 —

ՀԱՅՈՒՆ ԹՇՆԱՄԻՆ

Շատ անգամ կը դանդատինք թէ Ռուս կառավարութիւնը մեր ազգին դէմ թշնամական և ազգակուլ ընթացք մը բռնած է, թէ ի գաւառս մեր հայրենակիցք երբեմն դժուար դիրքերու մէջ կը գտնուին, թէ մեր առանձնաշնորհմունք զանազան արգելքներու կը հանդիպին, թէ օտար կրօնաւորք մեր ազգայիններն Հայաստանեայց Առաքելական սուրբ եկեղեցւոյ դիրկէն բաժնել եւ անջատելու համար ամէն կերպ անխոստովանելի հնարքներու կը դիմեն։ Այս եւ այս կարգի դանդատներ անպակաս են հրապարակին վրայ, եւ կարծէք թէ յատկապէս կը տարածենք զանոնք որպէս զի մեր թերութիւններն եւ պակասութիւններն թաքուն մնան։

Առանց այս դանդատանց ճշմարտութիւնն որոնելու, պիտի մտունք ցաւ ի սիրտ, յայտարարելու թէ ասոնց և ոչ մէկը կրնայ այնչափ կործանարար և վտանգաւոր լինիլ հայութեան համար որչափ կրնայ կործանել, եթէ հայն ինքզինքին վնասարար չը լինի։

Իրը ապացոյց վեր առնենք մէկ քանի օրինակներ։

Կաթողիկոսական ընտրութիւն կը լինի, դիտենք թէ այս ինչ Սրբազան չը կրնայ վաւերական Ռուսական կառավարութեան կողմէ, եւ զայս դիտնալով երբ կ'ելլենք չ' թէ նորա արժանացը համար, այլ վան զի ոմանք կը փափաքին ազգին սիրած եւ յարգած մի եկեղեցականին ընդդմնդիր մը հանելու համար զայն կաթողիկոսական ընտրելի նշանակել եւ այսպիսով պարզ տեղը Ռուս կառավարութեան մերժումը հրաւիրել, կը հարցնենք ո՞վ է հայ ազգին թշնամին, Ռուս կառավարութիւնը թէ մենք հայքս։

Հայաստանի մէջ մեր խեղճ հայերը կը նեղուին նեղութեամբ և բարոյապէս, հետաքրքիր եղիր եւ պրպտէ պատճառները, պիտի տեսնես, որ հոս վանական մ'է որ կը կեղեքէ ժողովուրդն, հոն վաշխառու մ'է որ մեծ մեծ տոկոսներով եւ բոլոր ճիւթեամբ կը քամէ ժողովրդեան արիւնն, անդին սառնասիրտ հարուստ մ'է որ իւր խաւարամիտ ոգիովը կը ջլատէ եւ կ'ըսպանէ ամէն կրթական ձեռնարկ։ — ըսենք ո՞վ է հայուն թշնամին, եթէ ոչ ինք։ —

Դաւառներէ խնայ կը տրուի մեզ թէ օտար կրօնաւորք ամէն կողմ տարածուելով կ'աշխատին հայերը անջատել իրենց մայրենի եկեղեցիէն։ բնական էր որ այս լուերը մեզ յուզէին, ի՞նչ պէտք էր ընել ուրեմն այսպիսի վտանգի մը հանդէպ, եթէ ոչ աշխատիլ որ մեր եկեղեցականք երթան ու պահպանեն մեր հայրենակիցներն իրենց նախահարց սուրբ կրօնին մէջ։ ո՞վ է յանցաւորն այս պարագային մէջ։ մեր հոգեւորականութիւնն որ կը թերանայ իրեն պարտաւորութեան մէջ, թէ այդ օտար կրօնաւորք։

Եւրոպիոյ մէջ մէկ քանի երիտասարդ հայեր անվտանգ մէկ քանի երդեր կը սովրին, եւ կը դտնուին այդ քաղաքին մէջ անխիղճ եւ խաւարամիտ հայեր որք խիղճ չեն ըներ կառավարութեան մատնել այդպիսի անվնաս իրողութիւն մը։ կը հարցնենք ո՞վ է մեր թշնամին, եթէ ոչ այդպիսի վատհոգի հայեր։

Ազգային չահեր պաշտպանելու նպատակաւ լրագիրք կը գրեն յօդուածներ եւ կը գտնուին թերթերու խմբագիրներ որք խիղճ չեն ըներ երթալ տարբեր եւ չար կերպով մեկնել առ որանկ է այդ յօդուածոց իմաստը։ կը հարցնենք ո՞վ է հայուն թշնամին, եթէ ոչ հայ ազգն ինք որ կը քաջալերէ այդպիսի թերթեր։

Ազգային Երեսփոխանական ժողովն յետ բաղում վիճաբանութեանց և բանակցութեանց կը յաջողի Քաղ. ժողով մը ընտրել եւ նորա անդամը տեսնելով ազգային գործոց վիճակն, առ սեր ազգին կ'ընդունին իրենց տրուած այդ պաշտօնն։ Իրաց այս վիճակին մէջ ի՞նչ պէտք է ընեն այդ ժողովոյ կազմութեան դէմ բողոքող Երեսփոխանք։ յայտնի է թէ պէտք է իրենց բողոքը բերեն առ Ազգ. ժողովն առ ի պարտ ու պատշաճ տնօրինութիւն։ փոխանակ այսպէս վարուելու, կը ըսենք թէ ինչպէս Պատրիարք Սրբազանին նոյնպէս Բ. Դրան բողոք ներկայացուցած են որով աշխատած են մեր ներքին գործոց մէջ կառավարական միջամտութիւն հրաւիրել։ կը հարցնենք թէ ո՞վ է մեր թշնամին։

Մեր տղայք եւ աղջկունք մեծ թռչակներով օտար վարժարանները կը ղրկենք եւ այսպիսով կը թուլացուցնենք մեր նոր սերունդն օտար գաղափարներով։ կը հարցնենք ո՞վ է մեր թշնամին, չէ՞ն կրնար արդեօք այդ տղայոց և աղջկանց ծնողք միանալով հաստատել իրենց փափաքածին պէս վարժարաններ եւ այսպիսով օգտակար ըլլալ հանրութեան։ մենք կ'ըսենք թէ կրնան այդպիսի ձեռնարկութիւն մը ընել, բայց չեն ըներ, վասն զի զուրկ են ընկերութեան գործ տեսնելու գաղափարէն։

Կրնանք այս կարգի օրինակներ դեռ շատ տալ, բայց աւելորդ աշխատութիւն մը ըրած պիտի լինինք, վասն զի ի վերու նշանակած մեր օրինակներն բաւական իսկ են ապացուցանել մեր առաջադրած սա բացորոշ ճշմարտութիւնը թէ հայն է հայուն թշնամին։

Ուստի պարտք կը սեպենք հրաւէր կարդալ ամէն հայերու, թէ լինին նոքա աշխարհական թէ եկեղեցական, որ խորշին այսպիսի ազգակործան ընթացքէ։ եթէ ամէն հայ իւր պարտքը կատարէ, մարդարէ պէտք չէ ըլլալ գուշակելու համար թէ քիչ ժամանակէն մեր ներքին վիճակը կը բարեփոխի այնչափ որ մեզ զարմացնէ։

Խորշիլ ազգասիրաց ձգտումներէ, քաջալերել ազգ. բարենպատակ ձեռնարկներ, հարուածել եւ չեզոքացնել վնասակար հաստատութիւններն և գործեր, հեռացնել վնասակար գործիչներն. այս պէտք է լինի մեր ամենուս կէտ նպատակին։ (Մ...)

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՏՐԱԳԻԶՈՆ, 10 հոկտ.

Շաբթուս Կարինէն առած տեղեկութիւնքս, ի մէջ այլոց, տեղւոյն եկեղեցւոյ առաջ քահանայ Արժ. Տ. Մկրտիչ Հօր մահը կը գուժէն. արդարեւ դժբաղդ և ցաւալի պարագայ մ'է այս մեզ Կարնեցւոյս համար, ըստ որում առաջնորդական աթոռը տակաւին թափուր մնալէ զատ, մեր եկեղեցւոյն ապրմտարդու և որդասաց գրչախաւոր քահանայն եւս կը մեկնի այսպէս ուրեմն անդարձ ի յաւիտենականութիւն։ Հանգուցեալն մահուան պատճառն ու պարագաներն մեզ անծանօթ են տակաւին, յաջորդ թղթաբերով գուցէ կրնանք առ այս ծանօթութիւն ստանալ։ Իսկ մեք իբրեւ մերձաւորագոյն բարեկամ նորին՝ կը չտանանք ներկայիս իւր մի համառօտ կենսագրութիւնն ընել՝ ի ծանօթութիւն ընթերցողաց։ Ողբացեալ քահանայն ծընընդեւտիւ և ծագմամբ Կարնոյ մերձակայ Կան գիւղէն էր. 1840 ին քահանայ ձեռնադրուած էր քաղաքին վրայ՝ նոյն առնին Առաջնորդ Սերգեմ Արքեպիսկոպոսէն։ իւր դաստիարակութիւնն նախնական կամ տիրացուական էր. թէեւ չ'ունէր իւր պաշտաման կարեւոր հմտութիւնքն, այլ իւր մաքուր բարոյականութեամբ, առաքինասէր և հեզաբարոյ բնաւորութեամբ յոյժ համակրելի եղած էր բոլոր ժողովրդեան։

Իւր գովելի և լաւ սովորութիւնքն էին՝ ամէն առաւօտ կանուխ և անխարան եկեղեցի լինել, ժամերգնէնքն սկսել, և ցմերկ աւարտման յեկեղեցւոյ մնալ։ Իւր գլխաւոր յատկութիւնքն էին առոյգ եւ ընտիր արտասանութեամբ Աւետարան կարդալ, Շարական երգել եւն։ Բարեպաշտն հանգուցեալն անցուցած էր իւր կենաց 73 ձմեռներն, այլ տակաւին ծեր եւ առոյգ էր. տակաւին պարտասած չէր տարիներու ծանր բեռանց ներքեւ, դեռ կորուսած չէր իւր մտաւոր և զգայական կարողութիւնքն, և այս գլխաւոր ապացոյց է իւր անցուցած բարեխառն և անարատ կենցաղին։

Առաջնորդական փոխանորդութիւն եւ այլ զանազան ազգային պաշտօններ վարած է երկար տարիներ. իւր մարդասիրութեամբ սիրելի եղած էր Կարնէն անց ու դարձ բնող նշանաւոր Հայ եկեղեցականաց. մասնաւորապէս զինքն կը մեծարէին Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազան Պատրիարք Հայրն և Գնը. Օրմանեան, նախկին Առաջնորդք Կարնոյ։

Յ. ԽԱՉԻԿԵԱՆ

ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄ

ԹՈՒՐՔՄԱՆՈՒԹԻՒՆ ՏԵԼԵՄԱՔՍ

Ամենայն բանք և ակնարկութիւնք որ ուղղակի ի նիւթ անդր ոչ կային, մանաւանդ և որ յանպատշաճելին իցեն, պատասխանուոյ, առ ի մէջդ, մի՛ կալցին ասն։ Զէր և չէ մեզ կամ զի սկզբանէ ի բարիոք մղտաց ծնեալ գործ ի կ. գ. և ի կիւ. եւ յանպատեհ եւ յապարդիւն խօսս յանգեալ տեսանել։ Ոչ ուրուք թերացեալ մեր ի յարգանս, եւ ոչ ուրեք իրաւունս համարիք թերեւարար բերել ընդ մեզ։ Այս մի ինչ կայ ամենեցուն՝ որոց չէ գտեալ մեր չ'օրհնաւորի առնել, այն է չտալ նեղութիւն անձին ընթեռնուլ զմեզ եւ այս զամենայն վէճ բառնոյ ի միջոյ։

Մատուցանեմք ահա վերջին և այլ հատուած, կրկին թարգմանութեամբք, ի նոյն գրոց։ Կալցի իւրաքանչիւր ոք, որպէս զիարդ հանոյ թուիցի։ Յ. Թ.

* * *

Վախճան եղև ճաչուն. և դիցուհւոյն առեալ զՏելեմաք, խօսեցաւ ընդ նմա և ասէ. Տեսանես զաւակդ մեծին Ոդիսեայ քանի՛ մարդասիրութեամբ զքեզ հիւրընկալեմ, անմահս գովով. չիք ումեք ի մահկանացուաց մուտ ի կղզի այսր առանց ցանդգնութեանն լուծանելոյ զվրէժ. և ոչ ազէտք նաւաբեկութեանդ պատսպարէին զքեզ յերեսաց սրտմտութեան իմոյ, եթէ ոչ սիրէի զքեզ. Հանգունատիպ վիճակեցաւ հօր քում նսեհ. այլ աւա՛ղ, չդիտաց նա ի ճահ՝ առնուլ զան. կալայ զնա առ իս ընդ երկար ի կղզւոջս, և ի կամս իւր էր վայելել աստ ընդ իս յանմահական ի կեանս. այլ կոյր ցանկութիւն դառնալոյ ի հէգ հայրենին՝ մերժեաց զայսոսիկ առ հասարակ բարեմասնութիւնս։ Ակներեւ կան քեզ որ ինչ կորոյսն վասն Ոդիսեայ, զոր չկարաց իսկ տեսանել անդրէն. երթոյ զիս և մեկնեցաւ, այլ զվրէժ իմ ինդրեցին մրրիկք. նաև նորա խաղալիկ լեալ հողմոց ընդ երկար, ընկուզաւ ապա յալիս։ Խրատեա՛ց յաղեալց նորա. կորեաւ նա, ոչ եւս է քեզ յոյս տեսանելոյ զնա, և ոչ զկեան նորա թագաւորելոյ յԻթակէ. սիրելեա՛ց ընդ կորուսա նորա գիցականաւս չնորհիւ, որ կամիս երանաւետել զքեզ և թագաւորեցուցանել։

Եւ յաւել դիցուհին երկարնապատում բանիւք ցուցանել նմա՝ քանի՛ բարեբաստիկ էր Ոդիսէս առ իւր. պատմեաց և որ ինչ անցք անցեալ էին ընդ նա ի քարայրի բոլորակնեան Պոլիփեմայ, և առ Անտիփատայ արքային Լեստրիգոնաց. յաւել և զանցս նորա՝ որ ի կղզւոջն Կիրկեայ դատեր արեգական, և զարկածս վտանգին ընդ Քարիբդ և Սկիլլա։ Նկարագրեաց եւ զվերջին զվրէժին յարուցեալ ընդդէմ նորա ի Պիսիդոնէ ի մեկնիլ նորա յիւրմէ, լռելով զհասանիլ նորա ի կղզին Փէակեանց, որպէս զի պատանին համարեսցի զնա ծովամոյն կորուսեալ։

Բայց պատանին թէպէտ և ի սկզբան ամդ զեղեալ ի հրճուանս ընդ հիւրընկալութիւն Կալիփսեայ, ուր ուրեմն ծանեաւ զնաբեպատիր հնարս նորա եւ զնորհրդոյն Մենտորի զիմաստութիւն։ Ուստի զայս եւ եթ ետ նմա պատասխանի. Ներեա՛ ինձ, դիցուհի դու, զի այժմ ցաւոց են աւուրք. գուցէ ապա ի դառնալ ինձ այսրէն ոգւոց՝ դիւր լիցի ինձ վայելել ի բարիս զոր խոստանաց։ Թող տուր այժմ ողբալ զհայրն իմ, զի դու քան զիս քաջ գիտես քանի՛ ողբոց արժանի է նա։

Կալիփսէ չչխեաց առ ժամս աչխատառնել զպատանին, այլ եւ ողբակից իսկ կեղծեաց նմա երեւիլ եւ կոծ առնուլ վասն Ոդիսեայ. բայց առ ի լաւեւս իմանալ զհնգամանս շարժելոյ զսիրտ պատանւոյն, խնդրեաց ի նմանէ պատմել զի՞նչ նաւաբեկութեան իւրոյ անցք եւ թէ ո՛րպէս յաջողեալ էին նմա դէպք ի կղզն անդր հասանել։— Երկարապատում են, ասէ Տելեմաք, զրոյցք արկածից իմոց։— Ո՛չ, ո՛չ, յաւել դիցուհին, անհամբեր ի լուր նոցա կամ. ապէ՛ պատմեա ինձ զայնոսիկ, եւ ի կարի յոյժ թախանձել նորա, յանհնարինս մտեալ պատանւոյն ասէ։

Յ. Թ.

ԱՍՏԻ ԱՆՏԻ

ՎԱԳՐԻ ՄԸ ՍՏԱՄՈՒՌԻՆ ՄԷՋ.

Դրէզդան ոք Լոնտոն լրագիրը կը պատմէ հետեւեալ տարօրինակ պատմութիւնը։

Լոնտոնի բնակիչներէն մին անցեալ ամառ Հնդկաստան կ'երթայ՝ իւր հետ տանելով երիտասարդ եղբօրորդին որպէս զի պաշտօն մը գտնէ անդ նմա։ Քիչ ժամանակ յետոյ երիտասարդին ծնողներն հեռագիր մը կ'ստանային հօրեղբօրմէն՝ ծանուցանող թէ իրենց զաւակը մեռած էր և թէ իւր մարմինը պիտի զրկուէր յառաջիկայ սուրհանդակով։ Սուրհանդակն արդարեւ կը հասնի՝ հետը բերելով դագաղը զոր կը փակեան յանձնել վշտահար ընտանեաց։ Անմիջապէս կը բանան դագաղին կափարիչն և մէջը կը գտնեն . . . ի՞նչ . . . Պենկալիոյ սքանչելի վագր մը։ Երիտասարդին հայրն, ապշած, անմիջապէս կը հեռագրէ հօրեղբօրը. «Սիսալ կայ. Ձորձի մարմինը չհասաւ։ Մանուցեալ դագաղը կը պարունակէր վագր մը։» Եւ հօրեղբայրը կը պատասխանէ նոյն հետայն. «Սիսալ չկայ բնաւ։ Ձորձ վագրին փորին մէջն է։»

ՀԻԱՆԱԼԻ ՍՈՒՏ ՄԸ.

Մինեսթրոլսի լրագիր մը, Տէք Թելէրաֆ, Պէրլինէն թղթակցութիւն մը կը հրատարակէ յորում լրջութեամբ կը պատմուի թէ Վիլհէլմ կայսրն երկու տարիէ ի վեր մեռած է, այլ Պիսմարք իշխանն՝ իր հեռատես քաղաքականութեամբ՝ գերմանական միութեան գործը չխանգարելու համար, նորա տեղ դրած է Քառլ Սմէռման անուն ծերունի վարժապետ մը որ բոլորովին կը նմանի հանգուցեալ կայսեր։ «Պիսմարք իշխանը, կը յարէ այս լուատեղեակ թղթակիցը, ձեռքին տակ պատրաստ ունի ուրիշ երկու ծերունիներ որք կը նմանին հանգուցեալ կայսերս»

ՃԱՐՏԱՐ ՀՆԱՐՔ ՄԸ.

Եւրոպական Ռուսիոյ մէկ գաւառին մէջ վերջերս երեւան կ'ելնեն ահագին քանակութեամբ դաշտային մուկեր, որք արտերը կ'աւերէին։ Գաւառապետը ծանոյց գիւղացւոց թէ սպանուած մէն մի մուկին պիտի տան մարդ այսքան վարձատրութիւն մի պիտի ստանան, իրր ապացոյց ներկայացնելով միանց պոչերը։ Եւ ահա գիւղացիք սկսան անհամար պոչեր ներկայացնել գաւառապետին և դրամական վարձատրութիւն ստանալ. այսու հանդերձ միանց թիւը չէր պակսեր։ Ցայնժամ գաւառին կառավարտերէրէն մին որոգայթներ կը լարէ՝ այդ աւերիչ անասուններուն բռնելու համար։ Բայց ի՞նչքան մեծ կը լինի իւր աշխատիւնն, երբ բռնուած բոլոր մուկերն անպոչ կը գտնէ։ Ցայնժամ միայն երեւան ելաւ գիւղացւոց խորամանկութիւնը. նոքա կը բռնէին մուկերը, կը կտրէին պոչերն և գաւառապետին ներկայացնելով՝ որոշեալ վարձքը կ'ստանային, իսկ անպոչ մուկերը նորէն կը թողուին դաշտին մէջ, որպէս զի բազմանան և այսպէսով եկամուտի մշտական աղբիւր ունենան՝ օգի և ծախսում գնելու համար։ Ըստ ամենայնի գիւղացիք մեծ խելք ունին՝ ինչպէս կ'ըսեն թէ գաւառապետն հրամայած է որ այսուհետեւ մկանց ո՛չ թէ պոչերն, այլ գլուխները ներկայացուին իրեն։

ԵՐԵԿՈՅԻ ՄԸ ՅԱՅՏԱԳԻՐԸ.

Եւրոպական լրագրի մը մէջ կը գտնենք ի Գլուխ Բարեյուսոյ տրուած երեկոյի մը յայտագիրն. աւասիկ թարգմանութիւնը. «Ամպարանք Քիմպրլէյի (Գլուխ Բարեյուսոյ). —Բրոմի. Դարլ Արթուր. — Այս զարմանասքանչ դաշնակահարը պիտի սկսի իւր նուագածութիւնն երեքշաբթի երեկոյ, ամսոյս 16ին, ժամ ճիշդ ութին, և պիտի աւարտի չորեքշաբթի երեկոյ, ժամ տասն և մէկին։» Այսինքն ՀԱՄԵՆԵՔԻՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՒԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ առանց ընդհատման։

ԹԱՒԱՌՈՎ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆ.

Ամսոյս սկիզբներն ահեղ թաթառ մը այցելեց Մրացեալ-Նահանգաց Օհայօ քաղաքը. նախ զարիւս հարաւային Միշիկան, Սիլվանիայի մէջ կազի երկու ամբարներ կործանեց ու չատ մը չէնքեր հիմնայատակ ըրաւ. երկրագործ մը 50 արտավար գետնի վրայ գետեղեալ սօսիներ ունէր, որք յերկիր տապալած են այսօր։ Վնասը դեռ չէ ճշդուած, բայց հազարներով կը հաշուի։ Կենաց կորուստ չկայ։ Թոլէտոի յիմարանոցն ալ վնասուեր է, որոյ օգնական տեսուչն Տր. Էմպուրի իւր կնիկովն ու երկու զաւակներովն թաթառի վրայ հեծած՝ բաւական տեղ գնալէ վերջ լինկած են անվնաս. սոքա կառքով մը կը պարտէին այս միջոցիս երբ թաթառն տակն ի վրայ ըրաւ կառքը. խեղճերն ահեղաչուչ թաթառին թեւոց վրայ բաւական տեղ գնացին, բարերաղդաբար անվնաս։

ԱՐԴԻ ՍՊԱՍՈՒՀԻՆԵՐԸ.

Բարիզի լրագիր մը մէջ կը կարդանք.

Տիկինը լրագրաց միջոցաւ ծանուցում մ'ընելով սպասուհի մը կ'ուզէ։ Հետեւեալ օրն սպասուհի մը կը ներկայանայ։ Տիկինը կը հարցնէ.

—Լաւ լուալ գիտե՞ս։

—Մինչեւ ցարդ աշխատած տուներս լուացքը դուրսն ընել կուտային։

—Աւելել գիտե՞ս։

—Այդ գործը տիկինս կը կատարէր յատուկ գործիքով մը։

—Հաց եփել գիտե՞ս։

—Մենք հացը միշտ հացագործէն կ'առնուինք։

—Կերակուր եփել գիտե՞ս։

—Դուք ճաշարանը չէ՞ք ճաշեր։

—Ուրեմն անշուշտ գիտէք լուալ խանոցի սպասները։

—Ո՛չ, տիկին։ եթէ այս տեսակ գործերու պիտի գործածուիք զիս, լաւագոյն է գնալս մը կուշէք։

—Բայց ըսէ՛ տեսնեմ, հարա՞ն ինչ գիտես։

—Կը զարմանամ որ չէք գիտեր թէ սպասուհւոյ մը պաշտօնն է պարտնն հագուցնել և հանուցնել, նորա օգնին և ծրխախտուին հոգ տանիլ, եւ եւ։

Տիկինը դեռ լրագրաց մէջ կը շարունակէ իւր ծանուցումը։

Ա Զ Դ

Ցառաջիկայ նոյեմբեր 1 ին, այսինքն երեքշաբթի օր, տեղի պիտի ունենայ խաղական Կարմիր-Խաչի միմեանանութիւն ընդ հովանաւորութեամբ Իտալիոյ թագաւորին ու թագուհւոյն և երաշխաւորութեամբ խաղական կառավարութեան։

611 թիւեր պիտի շահին։

Մեծ ԲԱԺԻՆ 100000 ֆրանք։

Սարոյ տոմսին գինն է 20 ղրշ. քառորդինը 5 ղրշ։

Բուն արժէքներն, որ 47 տարուան համար արժէք ունին, կը ծախուին 1 1/2 օսմ. ոսկւոյ։

Դիմել առ գրամատուն

Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹՈՑ

Դալաթիա, Գումիսիոն խան, թիւ 10

1188 2—2

ԴՈՐԾՆԱԿԱՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Հանդերձ Հայերէն բացատրութեամբք

Ցօրինեաց ԵՂԻԱԶԱՐ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

Երիրդ Տպագրութիւն

Փնտուած եւ խիստ ցոխացած Լարուսի ընթացքին վրայ

Ազգային կեդր. Վարչութեան Պատուական ժողովոյ կողմէ ընտրեալ դասագրոց մէջ Ֆրանսերէն լեզուի Քերականութեան այս Մինչ դասագիրքն կը վաճառուի ի գին 6 ղրշի։

Կեդրոնատեղին է Պոլսոյ Գրատունը, Գ. Գալա, Ցակոբեան խան, թիւ 14

1171 10—10

ԱՌԱՋՆՈՐԴ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ԳԱՂԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Խ. ՍԻՄՈՆԵԱՆ

Վարդապետ յՈսմանական Խորհրդոյ Ազգ. Վարչ.

Այս դասագիրքն իւր դիւրուսոյց մէթոտին և ընթեռնլի հատուածոց ընտրութեան կողմանէ ընդհանուր հաւանութեան արժանացած եւ մուտ գտած է մայրաքաղաքիս եւ գաւառաց դրեթէ բոլոր դպրոցաց մէջ։ Ըստ վկայութեան գաղղ. լեզուի ձեռնհաս ուսուցչաց՝ անհրաժեշտ դասագիրքն է առ մեզ գաղղիերէնէ ի Հայ լեզու թարգմանութեան վարժութեան համար եւ ընտիր առաջնորդ մ'է նորավարժ հայ մանկան գաղղիերէն լեզուն նախնական արեւց պ'իւրացութեամբ ընտրելանալու։ Կեդրոնատեղին է Պոլսէ ռճնան գրատունն ի Ցակոբեան խան. կը գտնուի եւ այլ գրավաճառաց քով։

Գինն է 3 դահեկան

1120 12—12

ԳՐԱՏՈՒՆ

Գ. ՁԱՐԴԱՐԵԱՆ

Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ փողոց թիւ 14

ԴԱՍԱԳԻՐՔ

Ամէն լեզուէ և ամէն տեսակ դասական, գրական, վիպական եւն. գործեր Մեծագոյն գեղեցիկով

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԽՆԱՄՔ

Դաւառներէ եկած յանձնարարութեանց արագ և ճշդիւ գործադրման

Փարիզէն յանձնարարեալ ամէն գիրք նոյն իսկ ՓԱՐԻԶՈՒ ԳՆՈՎ եթէ իւրաքանչիւր հատոր արժէ առ նուազն 10 ֆրանք. պակաս արժողներն՝ ֆրանքը 5 ղրշ.ի հաշուով։

ՆՕԹԱ.

Արեւելից նշանաւորագոյն երաժշտաց գործերն, կայսերական մառշ, վիշրիվ, սէմայի և չարդը, թէ դշնակի և թէ ուրիշ գործեաց համար բ-ի՛մ, մաքուր վիմագրեալ և խիստ արժան։ 511 7

ԱԶԴ. — Ազարիկ Գարաեան պատիւ ունի ծանուցանել բարեկամաց և առեւտրական անձանց թէ իւր մականունն այսուհետեւ պիտի գործածէ ՄԿՐԵԱՆ փոխանակ ԳԱՐԱՆԵԱՆի։

1239 3—3

ԱՄԵՆՈՒՐԵՔ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ

Ա. ԺՈՐԺԻ ՌՈՍԸ

ՃՈՇԱԿԵՑԷՔ ԵՒ ԲԱՂԴԱՏԵՑԷՔ

698

ԴԵՂԱՐԱՆ

ՍԱՄԻԿ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ

ԿԷՏԻԿ-ՓԱՇԱ

Թիւ 2 —Պալի-Փաշա եօգուլու— Թիւ 2

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՏՈՒՆ

Առաջին կարգի եւ ամենամաքուր դեղերէից, ապոնվեալ եւ երաշխաւորեալ, ուղղակի Բարիզու Դաղղիացի Դեղագործաց Ընկերութեան վաճառատունէն բերել տրուած։

Մթերանոց ամենաբնտիր և զուտ ձկան իւղի, որ բազմաթիւ չքդրամներով վարձարկեալ Անգղիական հռչակեալ Բէթեռ Մօլլէռի տունէն մեծ քանակութեամբ բերել տրուած է։—Թարմ հանքային ջուրեր, ընտիր գոնեաքներ, Գնաքնայի և Պօտոյի գինիներ, Սէմէ Բիքօն, Շօքոլաթ, Ֆառին Լաքթէ, Գօրնեայի ջուր, անգլիական հոտաւէտ նիւթեր, ակտներեր մաքուր պահելու փոշիներ, եւն. եւն։ — Դեղարկիրք մանրակրկիտ ճշդրտութեամբ կը պատրաստուին։

ԳԻՆԵՐԸ ԽԻՍ ՁԱՓԱՒՈՐ

1226 7—12

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ

ԼՈՒՎՈՒԻ

ԲԵՐԱ, ՀԱՃԱՐԱՒՈՑԻ ԱՆՑՔ

Պ. Պ. Դիպէրիոս, Բարիզէն վերադարձած լինելով, պատիւ ունի ծանուցանել իւր արգոյ յաճախորդաց թէ յառաջիկայ երկուշաբթի, 31 հոկտեմբեր, կ'սկսի իւր աշնային եւ ձմեռնային ամենէն վերջին նորաձեւութեանց ցուցահանդէսն եւ վաճառումն, Բրդեղէնք, Մետաքսեղէնք, Կտաւեղէնք, Մուշտակք եւ Կերպասներ, ինչպէս եւ ամէն տեսակ զարդարանքներ չքնաղեսութիւնց համար, վերջապէս հազար տեսակ առարկայներ, ամենքն ալ վերջին նորաձեւութեամբ, ընտիր տեսակէ եւ արդարոյ կոչէն զերեալ գիներով, ըստ իւր սովորան թէ թէ պէտք է ուժան ծախել՝ շատ ծախելու համար։

Մեծ. Լուվրի Մեծ Վաճառատունք ձրիաբար կուտան մեծագիր հրաշալի ժամացոյցի մը (Լուի ԺԴ. ի ոճով) վիճակահանութեան ՏՈՄՍ ՄԸ այն անձին որ 100 ղրշի ապրանք։ Վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ 1888 յունուար 1/13 ին, առաւօտեան ժամ 11 ին (Ը. ե.)։

1240 2—20

ՕԳՏԱԿԱՐ ԴԵՂ ՄԸ

ՎԱՆ ՍԱՒԷԶԻ. յօդացաւի՝ մէջքի ցաւի՝ թեւի և ոտքի սրընթերու միակ դարման, որոյ օգտակարութեանը կը վկայեն հազարաւոր անձինք որք գործածած են զայն. կը ծախսուի մեծ և փոքր քանակութեամբ, Պոլիս՝ մահմուտ փաշայի մէջ, Եարըմ խանի դէմ՝ սեղանաւոր և ջրավաճառ Սէվէրճեան եղբարց խանութը՝ թիւ 206։

1109 13—26

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Սէլանիք ֆբրգասը տախիլինտէ, Սթրումճա, Կէվկէլի, Վէտիէ, Եէնիճէ վէ Դարաֆէրիէ մէվգիլէրինտէ պուլունան ասաքիրը Շահանէ իչուն միւպարեասը միւնագասատէ օլան էրզագը մալիմէնին իչպու թշրրինի էվվէլը բուսմինն ելիրմի պիրինճի չարշէնպիհ կիւնիւ գարարը գամիսի վիրիլէճէկինտէն, իմասընա թարլիպ օլանլարրն լէվազիմաթը ումումիյէ տարէքսիզ կէվէլերի իլան օլունուր։

17 թշրրինի էվվէլ 1887

Նօ. 31 1265 1—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

531

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՆ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,978,946
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐԻՈՅ 1,788964

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,131,348
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐԻՈՅ 898,072

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտագաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած զնասնին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. Ոսկի 500,000 — **ՄԱՐԻԹԱՅՄ.** — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. Ոսկի 120,597

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և գրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գումիսիոն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող ոենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ԻԼԱՆ

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍԳԷՐԻ

Նիզամիէ երգաղ անպարը իչուն միւպայեասը էվվէլճէ իլան գելընան ֆասուլեանքն պէհէր գելյէսի գերդ եէտի բարայա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ Թրչրինի էվվէլին երիմի պիրինճի չարշէնպիհ կիւնիւ գարաբը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ իրթէսի կիւնիւ տաբի եիւզտէ պէշ Թէնդիլի գապուլ օլունճաղընտան, իթաբանա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասկէրի լէվազիմաթը ուժումիէ տաբէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

15 Թրչրինի էվվէլ 1887 — 1261
Նո. 27 — 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍԳԷՐԻՐ

Շամբ Շէրիֆիէ պուլունան ասաքիրի Շահանէ իչին միւպարեա օլուճաղ. բիրինճին պէհէր գելյէսի եիւզ օն պէշ, ֆասուլեանքն ուզգան ալթը բարայա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ իչպու Թրչրինի էվվէլը բուլմին նիհայէթինտէ գարաբը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, իթաբանա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասկէրի լէվազիմաթը ուժումիէ տաբէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

15 Թրչրինի էվվէլ 1887 — 1262
Նո. 28 — 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍԳԷՐԻՐ

Նիզամիէ Թահնիյէ իտարէսինտէ մէվճուտ օլուպ էսմանը Նադտէն իսթիֆա գելընմադ իւզրէ ֆիրուսլթ օլունճաղ եիւզ երիմի պին գելյէ գալան վէ գերդ պին գելյէ ինճէ բէֆէկին Թրչրինը էվվէլին երիմի պիրինճի կիւնիւ պիլ միւպայեասէ գարաբը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իշթիրայա Թալիպ օլանլարըն լէվազիմաթը ուժումիէ տաբէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

15 Թրչրինի էվվէլ 1887 — 1263
Նո. 29 — 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍԳԷՐԻՐ

Թարապլուս ֆըրդասը իչուն միւպայեա օլունճաղ օլան սէքիզ եիւզ պին գելյէ արտանըն իչպու Թրչրինի էվվէլին երիմի պիրինճի չարշէնպիհ կիւնիւ գարաբը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ իրթէսի կիւնիւ տաբի Թէբարրիւր իտէէզը ֆիյաթընտան եիւզտէ պէշ Թէնդիլի գապուլ իտիլէճէկի ճիհէթլէ իթաբանա Թալիպ օլանլարը լէվազիմաթը ուժումիէ տաբէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

15 Թրչրինի էվվէլ 1887 — 1264
Նո. 30 — 3—3

ԿՈՒԷՆ ՏԸ ԼԷՆ ԹԱՌԷՆ

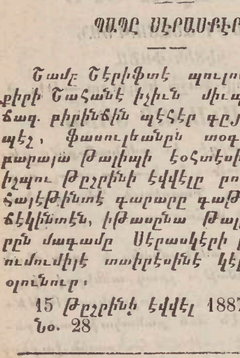

Աղզուապէս կը բուժէ պնդութիւն Թանչը Փայտէզին և միզական զործարանաց հիւանդութիւններ

Պահանջել զործարանիս նշանն և կանուչ վրայ սեւով տպագրեալ կոնդեր։

Մէկ տուփին դիններ 1·30 Ֆր.

Կը գտնուի ամեն դեղարանաց մէջ 606

ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑՈՒՑԻՉ

ԲԱՌՏԻՆԱ (Գոռոխքա), Բնական հանքային երկաթախառն, թթուային, կազային. ամենազգուշ դարման ընդդէմ արեան տկարութեան, դեղնութեան, տենդի, սառամքսի ցաւերու, եւ արեան նուազութենէն յառաջ եկած ամեն հիւանդութեանց։

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԲՈԼՈՐ ԶՈՐԻՐԵՐԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑ։

Հանքին տէրն է Ֆ. Մոլինարի, 2, Պոլո փողոց, Մարսիլիա։ Կ. Պոլսոյ մէջ գործակալք են ԳԱՌՆԵՎԻՆ եւ ԲԵՌԴԻՐԻԴԻ. Ստամբուլ խան, 4, Մաքսի փողոց, Ղալաթիա

Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանաց մէջ.

621

ԸՆԴ ՀՈՎԱՆԱՒԱՐՈՒԹԵԱՄԲ

ԻՏԱԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ԵՒ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒՀԻՈՅՆ

Եւ ընդ Երաշխաւորութեամբ Իտալական Կառավարութեան

ՊԱՐԳԵՒԱՒՈՐ Վիճակահանութիւն

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

1885 Յունիս 28ին հրատարակուած թիւ 3188 հրովարտակին համաձայն 19 տարուոյ մէջ վճարուելու պայմանաժամաւ շրջաբերութեան հանուած են՝ իւրաքանչիւրն 50 արժէթուղթ պարունակող 12,000 սեռի պարգեւաւոր արժէթուղթ։

Ամեն տարի չորս անգամ, տարին մայիս, օգոստոս, նոյեմբեր, փետրուար ամսոյ առաջին օրերն տեղի կ'ունենան վիճակահանութիւնք։

ՄԵԾ ԲԱԺԻՆՔ 100.000, 50.000, 35,000, 30.000, 20,000, 15,000 Ֆրանք

Շահելի պարգևքը եւ վճարելի դրամք ի պահ դրուած են Իտալիոյ Ընդհանուր դրամատան մէջ։ Վիճակահանութիւնք հետեւեալ կերպիւ տեղի կունենայ ի ներկայութեան իտալական կառավարութեան ներկայացուցիչներու և Իտալիոյ Ընդհանուր դրամատան ու Կարմիր Խաչի ընկերութեան անօրէններու փոխանորդաց։

Ա.—Վրան A գրուած պահարաններու մէջ 1 էն մինչեւ 12.000 կարգահամարներ կը արուին և յետոյ փոքր պարգեւներ շահող անձինքն կը քաշուին։

Բ.—Վրան B գրուած ուրիշ պահարանի մը մէջ եւս 1էն մինչեւ 12.000 թիւեր կը գտնուին, որոնց կը քաշուին անձինքներ։ Վրան C գրուած երրորդ պահարանի մը մէջ գտնուած յատուկ թիւերն առնուելով վիճակահանութեան գործողութիւնը կը կատարուի։ Յետոյ B պահարանէն անուն ստացող թիւն եւ C պահարանէն եկած թիւն կը շահին մեծ բաժինք և յետոյ այսպէս կը շարունակուի վիճակահանութեան գործողութիւնը։

Գ.—Վերոյգրեալ պահարանք՝ վիճակահանութենէն յետոյ պաշտօնապէս ի պահ կը դրուին մեր վիճակահանութեան բացուելիք հանդէս։

Փոքր գումար շահող տասները մինչեւ որ մեծ գումար մը չահին, հետաքրքրեալ քաշուել վիճակահանութենից մէջ պիտի գտնուին։

Արժէթղթոց իսկական գինն է մէկ ու կէս օսմանեան ոսկի։

Այս տասներն ամեն կերպիւ ԱՊԱՀՈՎԵԼԻ և ծրագրելի են։ Բացի 40 եւ 35 Ֆրանքէ, նաեւ ՄԵԾԱՄԵԾ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐ պիտի շահին ԱՆՊԱՏՃԱՌ։ Տոմսակի գնման տարեւ տրուած գումարը չը կորսուիր։ Տոմսակ գնողները կրնան իրենց բաղդը փորձել, որչափ ժամանակ որ ուզեն։ Մէկ որ այս տասներէն գնէ, կրնայ ձրիաբար ՄԵԾ ՀԱՐՍՏԱՒԹԵԱՆ մը տէր լինել։

Արժէթուղթք կը վաճառուին միայն Ժ. Տ. Ծանէթիպի դրամատունն, Ղալաթիա, Գումիսիոն խան թիւ 18։

1185

ՏՐԼՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՒԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՐ

Լոր ԿՈՆՏՈՍԹԱՆԴԻՆ ԵՒ ԲԱՆԻՐ ԼԻՄԷՐԻՆ Եւ Ալեքսանդրիոյ Գծի.

Ամուսաց	Գնոց	Ամուսաց	Գնոց
Ալճերիան	2500	Ֆայսնեան	3700
Ալպասիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Ամասլազեան	2500	Ֆլավիան	3700
Ամենեան	2500	Իպէրիան	5500
Ասրաչեան	3700	Իսլերիան	5500
Գավարիան	6000	Իտրիան	5500
Գուլիկարիան	6000	Լեսպիան	2200
Գասթելեան	800	Լիբնարեան	2500
Սարբենեան	2000	Լիսպան	800
Տանոյ	700	Մարքոյ	700
Էմիրզէան	3700	Բէրեան	5800
Ֆասպան	3700	Վասլենեան	6800
Ֆասլերիան	3700	Վիրճինեան	6800

Բանաստեղծեան համար ամեն ցանկութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐԴՈՅ ԼԱՖՈՆԹԻՆ Գործակալ

Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա.

Նաւատեղք, Պարտնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվերբուլ

Գործակալներն՝ Կ. Պոլիս, Էսուարա Լաֆոնդէն. Ճիրարդար, Գ. Գ. Քարվար Եղբարք Ալէքսանդրիա, Կ. Լ. Վահան և ընկ. Մարդա, Ա. Քամիլերի. Նեբա, Ս. Վաքոզ որոլ Որդիք և ընկ Զմիւռնիա, Գ. Ուիդոլ և ընկ.

546

ՅՈՒՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒՔԵԱՆ

Ն. ՌԱՖԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Բոլիս Գլեն կանոնաւորաբար քանդ.

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լա Կալ որ հոկտեմբեր 21ին Մարսիլիայէն և հոկտեմբեր 29ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անատոլի որ պիտի մեկնի հոկտեմբեր 31ին։

Ուղղեալ և արտ ուսուցուցիչ

Նաւագնացի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն ԹԻՆՈՒՔԻ ԲԼՊՈՒԼ

Թիւ 17-18 Քիւչիւք Մելէթ

556 — Մոսկանէ փողոց, Թիւ 14

ՔՈԱՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ՑԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԲՈՒԺԱԿԱՆ ՀՐԱՇԱԼԻ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐ

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ ՁԻԹՎԻԻ

(ՄԵՐՁ Ի ՊՐՈՒՍԱ)

Պէտրպոնար պը Մոսվալ

1304 Սէֆեր 11 Թուական կայսերական իրատէով արտօնեալ—Վարձատրեալ Բարիզի, Վիէնայի, Լոնտոնի, Ֆիլատէլֆիայի, Անվերսի, Ֆրանքֆորդի ցուցահանդէսներէն։

Ձիթվի ջուրն, որ Արեւմուտքէն եկող հանման հանքաջուրերէն գերազանց է, չիշերու մէջ կը գրուի ընդ հսկողութեամբ Տր. Արիկեանի, պատուիրակ ի դիմաց առեւտրական Վոնմ Նախարարին։ Մէն մի եղէկեաց կրելու է քնիչ բժիշկին ստորագրութիւնը։ Հաստատութիւնս մերժելու է այն ամեն չիշերն որք չեն կրեր Պետութեան այս երաշխաւորութիւնը։

Այս հանքաջուրին յաջողութիւնն ապահովեալ է մարսողական խոզովանքին և վարդին հիւանդութեանց մէջ, աւազախտի եւ յօդացաւի մէջ, շաքարախտի և փամիչատային խօթութեանց մէջ։

Ձիթվի չատ անարժանամ հանքաջուր մ'է, սեղանի համար պատուական ջուր մ'է եւ չատ օգտակար է այն պարագային յորում ջուրերը վարակեալ են հանճարակ հիւանդութեանց ատեն։ Իրենց առողջութեան նախանձախնդիր անձինք ջրելղիներու, Պէնեռու եւ այլ ջուրերէն նախամեծար պիտի համարին Ձիթվին։

Ձիթվին կը դիւրացնէ մարսողութիւնն և կը կանոնաւորէ միս բոլոր պաշտօնները։ Շատ օգտակար է նաեւ այն պարագային երբ պէտքանով սնող մանուկները կամէ կերբելու է։

Ձիթվին ջուրը չաքարն երկու անդամ կը զրկուի ապրիլէն, այնպէս որ կարելի է վստահ լինիլ մարմ վիճակի մէջ գտնել զայն ի մերոնոցս։

Կ. Պոլսոյ մէջ կը ծախուի ի կեղրոնատեղին Ընկերութեան, 13, Ճէլալ Պէյ խան, եւ ի Մասնաճիւղս՝—Բերա, Պ. Այիրանի, դեղարան Տէլլա Սուտա, 169.—Պոլիս, Պ. Մէպիքի, դեղավաճառ, 24, Եէնի ճամի փողոց.—Ֆ. Թէրմիման, դեղագործ, Ճղալ օղլու, Պարկական դեղանոցատան մօտ.—Աչքպալաչ, դեղագործ ի Վէզնէճիլիր.—Ղալաթիա, Պ. Մավրոգօ, վաճառական, Մալթըզ փողոց, 34.—Պէշիքթաշ, կեղրոնական դեղարան.—Թէրապիա, Սալա Սրօնթօրուս.—Պէշիքտաշ, Սոդիրաքի Թէսխարիտի, վաճառական.—Գալաթա դիւղ, դեղարան Լէոնիտա Անթիբա.—Իսմիլտար, Սգավրաքի Նուրլուքուլ, դեղագործ։

Պարագ չիչերը եւս կ'առնուին։

1054

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Ի Ղալաթիա Պէյօղլուք Միկլէթ խան, միջադդային Թղթատարատան վրայի յարկը

Այն վաճառատան մէջ խիստ ժամանակով կը վաճառուին ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս շրմաղ կոստներ, քօսէներ, օժտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, թակինոներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց մեծերն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ՛ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պէրլինի յատուկ զործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիան, Իտալիան և Եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաղառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին թէ փոխարէնը-փոխանակագրով և կամ թղթատարական դրոշմով դրկուի։

Զը հաւնուած ապրանքները եւս կրնան ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։

1180

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

„ՏՕՑՋԸՐ ԼՕՑՏ"

Ի ՊԷՌԼԻՆ

Շահաւոր պայմաններով կապահովագրէ ամեն տեսակ ապրանք, գրամածրարք եւայլն, շոգենաւով եւ առագաստանաւով ուղարկուած։

Ընդհանուր գործակալ Կ. Պոլսոյ ՏԻՐԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆ
Թիւ 1 Հավուզլու խան, Պոլիս

791

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ընդհանուր գործակատար ՀԷՐՄ. ՀԷԼՊԻՆԿ
Կալաթա, Բարանթինա փողոց, թիւ 9

ԼԱ ԹՐԱՆՍԱԹԼԱՆԹԻՔ

ՇՈՒՀԱԽԼԻՏ ՊԱՑՄԱՆՆԵՐՈՎ. ԿԱՊԱՀՈՎԱԳՐԻ
ՏՈՒՆԵՐ, ԹԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ
ԳՈՅԳԷ ԵՒ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ

556

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՄ
ԸՆԴ ԴԷՄ Ռէյթ, Կ. Պոլսոյ և Օրեսոյի

ԹՈՒՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Ամուսաց	Գնոց	Ամուսաց	Գնոց
Ալպասլան	2,000	Լէբանոն	4,500
Ալճէրիա	3,000	Մարսէյլ	4,300
Ամէրիկա	1,300	Պարսկան	2,500
Ասիա	1,500	Սիր	2,000
Գասթոնիա	2,200	Տանա	2,000
Գրաց	2,000	Փիրէյ	5,000
Գոթիա	2,600	Օրսիան	3,000
Գանգես	2,500	Օգասան	4,500
Գոմոր	2,400	Օգաս	2,000
Գոթ	1,000	Բասիրիդ	1,200
Դանի	3,700	Թարէնտ	3,200
Դանուբ	2,500	Բասգեր	4,700
Հոլանդ	1,800	Փիգս	2,800
Ոսկի	3,500	Ֆրանսիա	4,400
Հոգեւ	2,500	Ֆինալս	3,200
Եղեգ	800	Բարիզ	3,000
Հնդիկ	1,700	Բանան	5,500
Հարաւային	1,600	Բանէս	3,500
Պարսիկ	1,500	Սարբոն	4,000
Հիգան	2,200	Սարգ	2,000
Հոգը	1,300	Մէրիա	2,000
Արան	1,200	Սրենգ	4,300
Հանիս		Թասոս	1,200
Հէրս	1,000	Գ. Գէրլոր	3,500
Հիսարլիք	3,000	Թիվիր	4,300
Հիւսիսային	1,200	Թուլոս	2,800
Հիսոս	2,300	Փասանդ	3,600
Հիլար	2,300	Եհասոս	1600
Փոքր	2,200	Զեղոս	3,000
Լեր	2,000	Զեր	4,0

Սարքարներու համար ամեն ցանկութիւն կը գտնուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒՐՈՅ Գործակալ

Թիւ 17-18, Քիւչիւք Մելէթ
Խան Ղալաթիա

551

ՌԱՖԱԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ, Մէնչեսթրի և Օրեսոյի գլ.

Կանոնաւորապէս քանդ

Ամուսաց	Գնոց	Նաւապետ
Ալա Սոֆիա	3,000	Գլասգ
Գարասա	2,500	Ռոնքոս
Դարասիա	2,500	Քրուիրքանդ
Լարգոնիա	2,500	Ուիլսոն
Մասէտոնիա	3,500	Մարշ
Բուսմելիա	2,800	Ֆոթրրոնիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վարառք կընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն գիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱՐԱ ԵՒ ԸՆԿ

556 — Գործակալք

Ա. բանանաղէր — Ս. ՅԱՄԱՅՏԵԱՆ

ՊՇԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՏՐԻՒՆԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

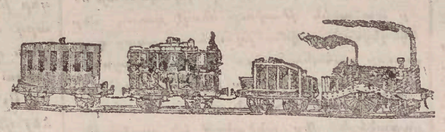

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՋԻՒՔ—ՋԷՔՄԷՋԷ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1887, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՋԻՒՔ—ՋԷՔՄԷՋԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱՄԲՈՅ

	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42
	Առաւօտ											Իրիկուն									
	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.
Կ. Պոլիս	6	15	6	49	7	17	7	45	8	15	8	41	9	10	10	11	10	37	11	10	11
Գումրգապու	6	27	6	58	7	26	7	54	8	26	8	50	9	19	10	20	10	46	11	19	11
Եէնի	6	32	7	2	7	30	7	58			8	54	9	23	10	24	10	50	11	23	11
Տարլա փաշա																					
Սամաթիա	6	39	7	8	7	36	8	4			9		9	29	10	30	10	56	11	29	11
Եէսիլ-գուլէ	6	44	7	12	7	40	8	9	8	37	9	4	9	32	10	34	10	59	11	33	12
Մագրիգիւզ	6	57	7	24	7	51	8	21	8	52	9	16			10	46			11	45	
Ա. Մեհէմմէտ			7	33			8	30	9	4	9	25			10	55			11	55	
Քիւչիւք Զէք									9	14									12	3	

ՔԻՒՋԻՒՔ—ՋԷՔՄԷՋԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱՄԲՈՅ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1	41
	Առաւօտ											Իրիկուն									
	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.
Քիւչիւք Զէք		6	40										1	40							
Ա. Մեհէմմէտ	6	20	6	49		7	45		8	40			9	43			11	10			
Մագրիգիւզ	6	31	6	59	7	27	7	55	8	23	8	51			9	53			11	20	
Եէսիլ-գուլէ	6	43	7	11	7	39	8	8	8	35	9	4	9	38	10	5	11	4	11	32	
Սամաթիա	6	47	7	15	7	43	8	12	8	39	9	8	9	42	10	9	11	8	11	36	
Տարլա փաշա																					
Եէնի-գարա	6	53	7	21	7	49	8	18	8	45	9	14	9	48	10	15	11	14	11	42	
Գումրգապու	6	57	7	25	7	53	8	23	8	49	9	18	9	52	10	19	11	18	11	46	
Կ. Պոլիս	7		5	7	33	8	1	8	31	8	57	9	26	10		10	27	11	26	11	54

Փոքր ծրարներն անխորհ կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամաւելի հեռի գայարանաց մինչև քանդ կառախմբաց մէջ միայն Թիւ 1 և 2 կառաւոյմբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վագոններ. միւս կառաւոյմբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վագոններ։

576